Slovenski
VESTNIK

Poštni urad 9020 Celovec
Verlagspostamt 9020 Klagenfurt
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort Klagenfurt
Posamezni izvod 5 šilingov
mesečna naročnina 20 šilingov
celoletna naročnina 200 šilingov
P. b. b.

LETNIK XXXVII | CELOVEC, PETEK, 29. JANUAR 1982 | ŠTEV. 4 (2055)

Na Poljskem še ni izgledov na ukinitev vojnega stanja

Prvič, odkar je bilo na Poljskem lani decembra uvedeno vojno stanje in je oblast prevzel vojaški svet narodne rešitve, se je v začetku tega tedna spet sestal poljski sejm (parlament). Poslanci so izglasovali vrsto predpisov, s katerimi so dali vojaškemu svetu zakonska sredstva za izvajanje oblasti, obenem pa so sedanje stanje v državi tudi naknadno legalizirali.

Za prvo sejo sejma po uvedbi vojnega stanja je razumljivo vladalo veliko zanimanje. Prav tako pa je bil širokega zanimanja poljske in svetovne javnosti deležen uvodni govor generala Jaruzelskega, vodje vojaškega sveta in predsednika vlade. Vendar so bili razočarani tisti, ki so pričakovali, da bodo že ob tej priložnosti izvedeli za dan, kdaj bo ukinjeno sedanje vojno stanje: Jaruzelski je namreč napovedal le nekaj olajšav, ki bi jih lahko izvedli pred koncem februarja („če medtem ne bo protizakonitih dejanj!"); glede trajanja vojnega stanja pa je dejal, da je to tesno povezano s stvarnim položajem in odvisno od možnosti, da se deželi zagotovi normalen delovni in življenjski ritem. „V nobenem primeru," je naglasil Jaruzelski, „pa o usodi Poljske ne bodo odločali ne koledar in ne zunanji pritiski."

Tudi če bi imel Jaruzelski prav s tem svojim zagotovilom, pa je vendar vsakomur jasno, da se stvari na Poljskem ne odvijajo povsem ločeno od dogajanja izven države same. Nasprotno je pri vseh mednarodnih kontaktih v tej ali oni obliki prisotno tudi poljsko vprašanje, ki je odnose med Vzhodom in Zahodom znova nevarno poslabšalo, tako da je večkrat govora o zopetni poživitvi neslavne „hladne vojne".

V senci te ohladitve odnosov je potekalo tudi srečanje ameriškega državnega sekretarja za zunanje zadeve Alexandra Haiga in sovjetskega zunanjega ministra Andreja Gromika, ki sta se v torek sestala v Ženevi. Prvotno je bil sestanek načrtovan za dva dneva, potem pa so čas pogovorov skrčili na en sam dan. Ameriška stran se je celo zavzemala za odpoved srečanja, dokler na Poljskem ne bo ukinjeno vojno stanje; vendar pa je bil Haig pod pritiskom zlasti zahodnoevropskih zaveznikov bolj ali manj prisiljen, da se kljub temu sestane z Gromikom – pri čemer je gotovo mislil na težave, na katere je naletel Washington s svojim vplivanjem na zahodnoevropske države, naj se pridružijo ameriškim gospodarskim sankcijam in povračilnim ukrepom proti Sovjetski zvezi in drugim socialističnim deželam.

Srečanje Haig-Gromiko je vsekakor opozorilo, da so odnosi med velesilama in s tem med taboroma trenutno močno obremenjeni. Ministra sta govorila tako o Poljski, čeprav Gromiko o tem vprašanju sprva ni hotel razpravljati, kakor tudi o vprašanju strateških jedrskih raket, čeprav Haig tej problematiki najprej ni hotel žrtvovati časa. O kakšnih konkretnih uspehih ni bilo slišati ne v enem in ne v drugem vprašanju, vendar pa kot pozitivno ocenjujejo že samo dejstvo, da je do srečanja sploh prišlo.

Napetost raste tudi med komunističnimi strankami

Razvoj dogodkov na Poljskem pa čedalje močneje vpliva tudi na odnose v komunističnem svetu, predvsem med sovjetsko KP ter posameznimi drugimi partijami. V najnovejšem času je do take zaostritve prišlo zlasti med sovjetsko in italijansko partijo, med katerima je „verbalni prepad" očitno tako globok, da ga nekateri že primerjajo s svoječasnimi pojavi okoli informbirojevske vojne proti Jugoslaviji.

In res je v članku, s katerim je moskovska „Pravda" te dni obsodila italijansko partijo oziroma njeno vodstvo, zaslediti cel besednjak izrazov, ki bi bili brez nadaljnjega lahko prepisani iz resolucije informbiroja iz leta 1948. Že naslov je skoraj popoln plagiat: „Proti interesom miru in socializma" se glasi in pod tem naslovom je potem govora o oportunizmu, o revizionizmu, o odpadništvu in o podobnih „grehih", ki so jih baje zakrivili italijanski komunisti — ker so se upali kritično oceniti razne stvari v zvezi z dogodki na Poljskem, v Afganistanu in drugod.

V Primorskem dnevniku je zaostritev odnosov med KPI in KPSZ komentiral znani slovenski družbenopolitični delavec in mandatar KPI v Trstu Stojan Spetič, ki pravi, da se vsiljujejo primerjave, ki dokazujejo, da se nekateri sovjetski voditelji še vedno niso otresli starih navad in običajev, čeprav so jih navidezno že nekajkrat obsodili. Pri tem zlasti ugotavlja, da sedanji napad na KPI v mnogočem spominja na znano prvo resolucijo informbiroja proti Jugoslaviji iz leta 1948, potem pa piše: „Glasilo KP SZ vsiljuje s svojim napadom na italijansko partijo že zdavnaj opuščeno načelo o tem, da je v Moskvi, in samo v Moskvi, vir resnice, nezmotljivosti in pravovernosti — nekak ‚komunistični Vatikan', ki lahko izobči vsakogar, ki ne ponavlja njegovih propagandističnih gesel."

Sicer pa je brez dvoma značilno naključje, da je prav v trenutku, ko je na komunistični relaciji Moskva-Rim prišlo do omenjene zaostritve, umrl znani sovjetski politik in glavni ideolog sovjetske partije Mihail Suslov. O njem namreč trdijo, da je bil glavni zastopnik teze o vodilni vlogi sovjetske KP v svetovnem komunističnem gibanju in da je kot tak vedno tudi vodilno izstopal, kadar je katera izmed partij skušala poiskati nekoliko bolj samostojno pot v socializem.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

vabi na

Prešernovo proslavo

ob slovenskem kulturnem prazniku

v počastitev

100-letnice rojstva primorskega pesnika

Alojza Gradnika

60-letnice rojstva partizanskega pesnika

Karla Destovnika-Kajuha

v četrtek 4. februarja 1982 ob 19. uri v javnem studiu KOROŠKEGA RADIA, Sponheimer straße 13 (vhod s parkirišča).

Sodelujejo:

- **slavnostni govornik univ. prof. dr. Franc ZADRAVEC**
- **moški zbor SPD „Zarja" iz Železne Kaple**
- **recitacijska skupina Slovenske prosvetne zveze**
- **sopranistka Danica KEŽAR in pianistka SHOU-JEN HO**
- **glasbeni solistki Marija STINGLER in Klavdija RUDOLF**

Ljubitelje slovenske kulture in umetnosti vabimo, da se proslave udeležijo v čim večjem številu. Z udeležbo bomo izpričali našo povezanost z narodno celoto in s slovensko kulturo.

Odbor

Novinar „Politike" pri ZSO

Prejšnji teden je obiskal sedež ZSO v Celovcu znani novinar uglednega beograjskega dnevnika „Politika" Momčila Stepanovič, ki je znan tudi po številnih knjižnih publikacijah. Stepanovič se je z ženo in hčerko mudil na zimskem dopustu v okolici Pliberka, izrabil je priliko ter se srečal z zastopniki ZSO, ki so ga seznanili s pravnim, gospodarskim in političnim položajem koroških Slovencev. V dvournem pogovoru so beograjskega novinarja seznanili z našim položajem predsednik nadzornega odbora ZSO Lipej Kolenik, tajnik Feliks Wieser, zastopnik gospodarskega odbora Franci Einspieler ter predsednik Zveze koroških partizanov Janez Wutte-Luc.

Stepanovič je izrazil svoje zadovoljstvo z bivanjem na Koroškem in med drugim dejal, da se je počutil skoraj kot doma, ko je srečaval toliko ljudi, ki obvladajo slovenski jezik. In to kljub temu, da obstaja na južnem Koroškem čudna navada, da ima en kraj poleg nemškega imena na tabli še slovenskega, sosednji pa tega nima, čeprav tudi tam živijo Slovenci.

Skupno je Momčila Stepanovič izdal okoli 20 knjig. Zadnja se imenuje „Poslednja srečanja s Titom", ki je izšla tudi že v slovenščini. V spomin je podaril en izvod knjige zastopnikom ZSO in obljubil da bo ves honorar za drugo naklado te knjige podaril za obnovo Peršmanove domačije v Lepeni pri Železni Kapli.

Wagnerjeva zamujena priložnost

Minuli ponedeljek je koroški deželni glavar Leopold Wagner zamudil priložnost, da bi v zvezi z manjšinskim vprašanjem sprožil kako novo in pozitivno pobudo.

Čeprav je v slovenski oddaji koroškega radia imel časa najmanj četrt ure, je večinoma ponavljal stara stališča. Druga značilnost njegovega intervjuja je bila, da je valil raz-se-be pristojnosti in odgovornosti. Kot da ni skoraj za nič pristojen. Kot da nima vpliva ne pri občinah, če gre za otroške vrtce in za dvojezične napise, ki jih celo zakon o narodnih skupinah predvideva nad 90, ne pri zvezni vladi, če gre za šolski list „Mladi rod". Edino za plače otroškim vrtnaricam se čuti pristojnega. Sicer pa, kot da ima zvezane roke.

Razen tega pa misli, da dejstva lahko interpretira kar po svoje. Tako kot pač koncedira poljubnost pri vprašanju, ali je državna pogodba izpolnjena ali ne: ta lahko trdi, da je, drugi pa, da ni. Podobno se mu dogaja še pri drugih stvareh. Tako naenkrat krivdo za prekinitev razgovorov na deželni vladi vali na koroške Slovence, čeprav točno ve, da on vabi na take razgovore. Tako je za njega dejstvo, da ravnatelj Kukovica ni obvestil občine o namestitvi dvojezičnih napisov. Če bo natančno prebral dokumentacijo SINDOKa o tem primeru, se bo lahko prepričal o nasprotnem. In tako kar v tri dni trdi, da predstavniki koroških Slovencev v svojih letnih pregledih niso honorirali uvedbe abiturientskega tečaja in podaljšanja slovenskih radijskih oddaj. Očitno mu je pri prebiranju časopisov ušlo, da sta predsednika tako na kulturnih dneh kot v tisku omenila ti dve pridobitvi kot rezultat borbe manjšine same.

Če izvzamemo Wagnerjeve netočnosti, je bila edina novost njegovega intervjuja sporočilo, da je v pismenem stiku z zveznim kanclerjem in da bo še v prvi polovici leta prišlo do razgovora pri Kreiskem- če bo kolikor toliko zdrav, seveda.

Da je Wagner protisloven, ni novo. Posebno še, če skuša zanikati obstoj trostranskarskega pakta, hkrati pa ga v isti sapi sam potrjuje, ko se glede oživitve kontaktnega komiteja izgovarja na odklonilno stališče drugih strank. Kot naključje hoče, je prvi objavil to svoje stališče Ferrari, kot da hoče potrditi, da on diktira politiko treh strank.

Glede Žitare vasi — tu se je Wagner prvič javil k besedi — pa ga skrbi samo, kako se potegniti iz afere, ne da bi žitrajski župan zgubil obraza. Ne skrbi ga pa, da se občina ne drži določil državne pogodbe in drugih ustavnih zakonov, medtem ko je hud kriminal, da menda ravnatelj Kukovica namestitve napisov ni korektno javil občini. „Kompromis" pa naj bi zdaj vse rešil. Kako dolgo naj Slovenci še sklepajo „kompromise" na račun svojih temeljnih pravic, gospod deželni glavar?

p.

NOVI ŠKOF KAPELLARI OBLJUBLJA:

Nadaljeval bom Köstnerjevo oporoko

Zadnjo nedeljo je bil v celovški stolnici posvečen za škofa Krške škofije ddr. Egon Kapellari, ki je naslednik umrlega škofa dr. Josefa Köstnerja. Ob množični udeležbi vernikov in pred številnimi vodilnimi politiki in visokimi predstavniki cerkve je kardinal König posvetil Egona Kapellarija za 64. škofa Krške škofije. Novi škof je v svojem govoru, ki ga je imel v obeh deželnih jezikih, med drugim ugotovil, da se bo zavzemal za mirno sožitje med obema narodoma. Prav gotovo je Kapellari tudi prvi krški škof, ki ob svoji posvetitvi za škofa ni spregovoril samo v nemškem temveč tudi v slovenskem jeziku.

Ob posvetitvi sta bila navzoča tudi oba deželna glavarja Koroške in Štajerske Wagner in Krainer, predsednik koroškega deželnega sveta Guttenbrunner ter predstavniki sosednjih škofij in nadškofij, med drugim nadškof Alojz Šuštar iz Ljubljane, Alfredo Battisti iz Vidma, Franz König in Franz Jachym iz Dunaja, Karl Berg iz Salzburga ter škof Maximilian Aichern iz Linza.

Že pretekli teden je novi škof v posebnem intervjuju za graško socialistično „Neue Zeit" govoril tudi o posebni vlogi katoliške cerkve v manjšinskem vprašanju. Med drugim je dejal, da je tudi na Koroškem razvoj takšen, da cerkev pri koroških Slovencih ni več izključni nositelj kulture, niti ne nositelj politične identitete. Manjšina je v zadnjem času po njegovem mnenju imela dosti možnosti najti nove predstavnike in teh možnosti se je tudi oprijela. Ta razvoj je pripomogel k temu, da se je cerkev bolj mogla posvetiti evangeliju. Koroške sinodalne sklepe pa pojmuje kot odraz velikodušnosti. Nesoglasja, ki nastajajo pri interpretaciji teh sklepov naj se bi po njegovem mnenju reševala tam, kjer nastajajo, ne pa takoj prenašala na drugo instanco.

Tudi glede manjšinskega vprašanja se razume kot izvršitelja Köstnerjevega testamenta, prav tako pa se Cerkvi ni treba sramovati za to kar je naredila na Koroškem za mirno sožitje med narodoma in za spravo, je dejal Kapellari v intervjuju.

Novemu škofu pripisujejo prav kot njegovemu predniku sposobnosti dialoga, znotraj cerkve pa sposobnost ostati v kontaktu z vsemi skupinami. Tudi glede želja in teženj manjšine skuša pokazati razumevanje, že nekaj časa se uči slovenščine in v praksi se bo izkazalo kako močno bo dejansko uporabljal slovenščino v kontaktu s slovenskim prebivalstvom, vsekakor je zelo previden in od začetka je pokazal, da daje slovenščini svoje mesto.

Tudi na nedeljskem sprejemu, ki ga je priredil novi škof, je bilo govora o vprašanjih slovenskih vernikov. Poleg visokih politikov je spregovoril na sprejemu v imenu slovenskih katoličanov tudi dr. Valentin Inzko. V imenu mariborske, ljubljanske in koprske škofije je spregovoril na sprejemu tudi ljubljanski nadškof Alojz Šuštar, novemu škofu želel vse najboljše, ter izrazil veselje in prepričanje, da velja škofovo geslo (Ves sem vaš, ves sem za vas) tudi za Slovence. V Kapellariju vidi Šuštar nadaljevalca poti sprave in bratskega sožitja, ki jo je začel Köstner. V svojem govoru je med drugim povedal, da je Kapellari sam poudaril, da so njegovi predniki z materine strani Slovenci, in da se hoče pogovarjati s Slovenci v slovenskem jeziku.

Pritiski pri imenovanju novega škofa v Gorici

Nekaj dni po smrti krškega škofa Köstnerja se je razširila vest o nenadni in nepričakovani smrti 61-letnega goriškega nadškofa Pietra Cocolina. Bil je znan kot velik prijatelj Slovencev. Bil je eden redkih Italijanov, ki se je naučil slovenščine, ki jo je vedno spet izpopolnjeval, tako da je bil dejansko sposoben se pogovarjati v slovenščini. Obiskal je vse slovenske župnije, vse tri slovenske občinske uprave na Goriškem, nekatere slovenske ustanove in se udeležil tudi slavnostne otvoritve Kulturnega doma v Gorici. Tudi na tem področju je oral ledino.

Cocolin je bil torej pobudnik pomembnih korakov za uveljavljanje slovenskega jezika v bogoslužju in enakopravnosti slovenskih vernikov na Goriškem. Tem bolj je sedaj slovenska javnost v Italiji vznemirjena, ker se pojavlja javni nacionalistični pritisk v zvezi z imenovanjem novega goriškega škofa. Goriška škofija je bila popolnoma nepripravljena, tako da je vprašanje nasledstva sedaj popolnoma odprto. Začasno je zapolnil vrzel za Cocolinom stolni vikar msgr. Ristitsi. Gorica pa rabi škofa, ki nujno upošteva narodnostni sestav v tej pokrajini, saj prebivajo tukaj Italijani, Slovenci in Furlani. Prav tako pa bo novi škof imel naloge razvijati še naprej dobre odnose s sosednjimi slovenskimi škofijami.

Zato je tem bolj vznemirljivo, da se je te dni v tržaškem italijanskem dnevniku oglasil z odprtim pismom nekdanji znani socialdemokratski družbeni delavec inž. Egon Lodatti, ki zahteva imenovanje italijanskega škofa, za argumentacijo pa uporablja dokumente, ki so v prid italijanskega nacionalizma.

BENEČANSKI KULTURNI DNEVI:

Položaj narodnih manjšin

na alpsko-jadranskem področju

Podobno kot imamo koroški Slovenci tradicionalne kulturne dneve v Celovcu, tudi beneški Slovenci že vrsto let prirejajo Benečanske kulturne dneve v Čedadu, na katerih se bavijo z različnimi vprašanji in problemi. Po tehnični plati se beneška prireditev razlikuje od koroške predvsem v tem smislu, da so pri nas vsakoletna predavanja osredotočena na dva ali tri dneve zaporedoma, medtem ko beneška prireditev traja dober mesec in je na sporedu vsak teden po eno predavanje.

Letošnji 9. Beneški kulturni dnevi trajajo od 8. januarja do 12. februarja, prireja pa jih Beneški študijski center Nediža v sodelovanju s Slovenskim raziskovalnim inštitutom v Čedadu. Tokrat so posvečeni položaju narodnih manjšin na alpsko-jadranskem podrčoju.

Prvo predavanje je imel prof. Leo Fusilli iz Kopra, ki je govoril o italijanski narodnosti v Jugoslaviji. Sledilo je predavanje Leonarda Zanierja in Karla Willeita o Furlanih in Ladincih. Prejšnji teden (22. januarja) je bil v Čedadu predsednik ZSO dr. Franci Zwitter, ki je obiskovalcem Benečanskih kulturnih dnevov govoril o položaju in problematiki slovenske manjšine v Avstriji. Današnje predavanje bo posvečeno Madžarom v Sloveniji in Slovencem na Madžarskem ter bo obe narodnostni skupini predstavil Ferenc Hajoš, znani predstavnik madžarske narodnosti v Prekmurju. Krog predavanj o posameznih manjšinah bosta zaključila dr. Karel Šiškovič in prof. Maurizio Namer, ki bosta 5. februarja govorila o slovenski manjšini v Italiji.

Tokratni 9. Benečanski kulturni dnevi v Čedadu bodo zaključeni 12. februarja z „okroglo mizo", ko bodo razpravljali o predlogih za zaščito slovenske manjšine in drugih manjšin v Italiji.

ODPRTO PISMO

deželnemu glavarju Wagnerju

V občini Žitara vas/Sittersdorf je odločil občinski svet, da se naj odstranijo dvojezične oznake v novi ljudski šoli, za katere je poskrbel ravnatelj Kukovica. Socialistična večina v občinskem svetu je v prvi vrsti odgovorna za to odločitev. To je Vaša stranka, gospod Wagner, čeprav ste povedali ob Vašem obisku v Klubu slovenskih študentov na Dunaju, da so dvojezični napisi v novi ljudski šoli zasluga socialistične večine v občinskem svetu. Čigar zasluga je torej odločitev občinskega sveta za odstranitev teh napisov? Zasluga Vaše stranke! Zopet se podirajo dvojezični napisi — legalno, Vi kot predstojnik koroške socialistične stranke ste tudi soodgovorni.

V Klubu slovenskih študentov ste imenovali podiranje dvojezičnih tabel v letu 1972 „alter Kas". Kaj je to v Žitari vasi? Je to novi . . . mi tega ne bi tako poimenovali. Pri nas ste govorili o vzorni rešitvi manjšinskega vprašanja. Se Vam zdi, da je to vzorna rešitev, če se skuša odstraniti dvojezične oznake? In to kljub dejstvu, da je skoraj polovica šolarjev v ljudski šoli Žitara vas/Sittersdorf prijavljena k slovenskemu pouku.

Gospod deželni glavar, pričakujemo od Vas, da se osebno zavzamete za to, da bo rešitev v ljudski šoli v Žitari vasi res vzorna. Pod tem pojmujemo, da se poleg dvojezičnih napisov v notranjosti poskrbi še za zunanje.

Pravzaprav bi morala biti povod za to že Vaša izjava v Klubu slovenskih študentov, kjer ste rekli, da je gospod Kukovica Vaš stari prijatelj in na stare prijatelje menda res ne boste pozabili! Ali se pa to lahko zgodi, če gre za dvojezične napise?

Pravtako od Vas zahtevamo, da se potrudite za izpolnitev vseh obveznosti napram koroškim Slovenceem iz sedmega člena državne pogodbe. V Klubu slovenskih študentov ste povedali, da voli menda večina Slovencev Vas — in deželni glavar vseh Koroščev hočete tudi biti. Morda pa celo ne pojmujete Slovencev kot prave Korošce?

22. 1. 1982 **Klub slovenskih študentov na Dunaju**

ZVEZA KOROŠKIH PARTIZANOV

vabi na

spominsko svečanost

ki bo v nedeljo 7. februarja 1982 ob 11. uri ob grobu narodnega heroja Matije Verdnika-Tomaža in tovarišev, na pokopališču v Svečah v Rožu.

Spored: polaganje vencev, nastop pevskega zbora, govor in recitacije

Počastimo spomin naših mrtvih junakov, ki so darovali življenje za svobodo v borbi proti fašizmu..

Glavni odbor
Zveze koroških partizanov

Žitrajski napad

na pravice koroških Slovencev odmeva v široki javnosti

Reakcija, ki jo je izzval samovoljni sklep večinskih strank v občinskem odboru v Žitari vasi (ki je kakor znano zahteval od šolskega ravnatelja Kukovice odstranitev notranjih dvojezičnih označb v šoli), zajema čedalje širše kroge. Že v zadnjih številkah našega lista smo poročali, da proti takšnemu ravnanju protestirajo razne organizacije ter posamezniki, ki v ravnanju občinskega sveta vidijo eklatanten napad na pravice koroških Slovencev. V zadnjih dneh smo zvedeli za nove protestne akcije: za protestna pisma, ki so jih poslali žitrajskemu županu in deželnemu glavarju, prav tako pa tudi solidarnostne izjave, s katerimi izražajo podporo ravnatelju Kukovici in preko njega tudi v širšem pomenu podporo boju za dosego resnične enakopravnosti koroških Slovencev na vseh področjih javnega življenja.

Med novimi stališči k temu vprašanju bi omenili predvsem pismo Visokošolske zveze na celovški univerzi, ki so ga naslovili na žitrajskega župana in tamkajšnje občinske odbomike, na Avstrijsko sindikalno zvezo, na deželni šolski svet in na deželnega glavarja, v informacijo pa poslali tudi sredstvom množičnega obveščanja. V pismu je rečeno, da se je glavni odbor Visokošolske zveze Celovec na seji 21. 1. 1982 bavil z dogodki okoli dvojezične ljudske šole v Žitari vasi ter izrazil začudenje nad sklepom večinskih frakcij v žitrajskem občinskem svetu, ki zahteva odstranitev dvojezičnih notranjih označb na šoli. Visokošolska zveza podpira ravnanje ravnatelja Kukovice, da bi ohranil kontinuiteto dvojezičnih označb tudi v novem šolskem poslopju, ter poudarja: **„V smislu miroljubnega sožitja na podlagi medsebojnega spoštovanja obeh jezikov smatramo zadržanje ravnatelja za vzorno. To naše stališče izvira iz preudarka, da je na dvojezičnih šolah treba namestiti tudi dvojezične napise; da so na starem šolskem poslopju obstojali dvojezični napisi, ne da bi bili komu v spotiko ali bi motili mirno sožitje; da je bila otvoritev novega šolskega poslopja dvojezična in je dvojezičnost upošteval tudi deželni glavar, ko je navzoče pozdravil v obeh jezikih; da so dvojezične označbe tudi pedagoško važne v smislu vzgoje k spoštovanju obeh jezikov."** Glavni odbor visokošolske zveze poziva župana in občinski svet, naj svoje stališče v tem vprašanju preudari in spremeni svoj sklep od 18. 12. 1981. Obenem pa se visokošolska zveza obrača tudi na poklicna zastopstva, na nadrejena uradna mesta in na deželno vlado ter jih prosi, da v tem smislu posredujejo in podprejo ravnatelja Kukovico.

Prav tako se je z žitrajsko zadevo bavil Klub slovenskih študentov na Dunaju, ki je na seji dne 22. 1. 1982 sprejel resolucijo, na deželnega glavarja Wagnerja pa naslovil „Odprto pismo", ki ga na njihovo prošnjo objavljamo posebej. V svoji resoluciji KSŽ na Dunaju protestira proti sklepu žitrajskega občinskega sveta o odstranitvi dvojezičnih napisov ter poudarja, **da to protimanjšinsko in nedemokratično ravnanje hudo prezira obvezna določila člena 7 avstrijske državne pogodbe ter ni nič drugega, kakor izvajanje proti manjšinam usmerjenega trostrankarskega sporazuma na občinski ravni. Uradna dež. politika rada citira mirno sožitje in medsebojno razumevanje obeh narodnosti na Koroškem, pravi KSŠ, toda žitrajski sklep jasno kaže, da o spravi pod takšnimi pogoji ne more biti govora, da je tako imenovano „mirno sožitje" le varljivo zamegljevanje protimanjšinske uradne politike.** Dunajski klub zahteva takojšnjo razveljavitev sklepa občinskega sveta in izreka podporo ravnatelju Kukovici za njegovo zgledno ravnanje.

Na dober odmev pa je naletela tudi dokumentacija o žitrajski zadevi, ki jo je v nemškem jeziku izdal Sindok. Za brošuro vlada široko zanimanje v nemškogovoreči javnosti in iz mnogih krajev Avstrije so že bile poslane izjave, s katerimi bralci protestirajo proti sklepu žitrajskega občinskega sveta o odstranitvi dvojezičnih označb ter zagotavljajo podporo in solidarnost ravnatelju Kukovici.

GOLDONIJEV „SLUGA DVEH GOSPODOV" V BELJAKU:

Pristna in zabavna commedia dell'arte

Očitno se je beljaška Studiobühne pod vodstvom Alfreda Meschniga izbrala pravi komad ob pravem času. Kletno gledališče bo imelo 5. februarja svojo zadnjo predstavo „Sluge dveh gospodov" Benečana Carla Goldonija, enega zadnjih mojstrov italijanske commedie dell'arte. Dosedanjih 45 predstav je od premiere 3. novembra lani obiskalo nad pettisoč gledalcev in ni bilo predstave, ki ne bi bila razprodana. Poleti jo bodo v Beljaku in na razvalini v Bekštanju še igrali, v velikonočnem tednu jo bo posnela avstrijska televizija, marca bo gledališki kolektiv s komedijo gostoval v ljubljanskem Cankarjevem domu, jeseni bodo igralci šli na gostovanje v Nemčijo, prihodnje leto pa bodo igrali na nekem gledališkem festivalu v Kanadi.

Alfredu Meschniggu je prav gotovo uspela izvirna uprizoritev tega klasičnega Goldonijevega komada, izvirna prav s tem, da je čisto v tradiciji italijanske komedije. Sicer „Sluga dveh gospodov" ni komedija, ki bi živela od improvizacije, kar po navadi commedia dell'arte je, saj jo je Goldoni tekstovno določil (prevod H. Riedt), vendar pa si je režiser Meschnigg, ki se je učil pri italijanskem mojstru Giorgiu Strehlerju, le izboril precej prostora za lastne vložke. Ne samo akrobatski vložki, ki so prvotno bili tipični za te vrste komedijo, tudi dogajanje ob robu odra, izven komada takorekoč, je privzeto v igro in s tem omogoča hiter tempo dogajanja na odru samem.

Tam so blestele prav klasične figure commedie: Truffaldino (ali Arlecchino) v upodobitvi Dietmarja Grünerja, Pantalone (Bruno Czeitschner), Dottore (Winfried Krumpl) in seveda gostilničar Brighella, ki ga je prav genialno igral Victor Fröschl. Tem skoraj karikiranim figuram, ki so nastopale z masko, so enakovredno stali ob strani drugi: ljubezenski par Clarice in Silvio (Gerti Reitter in Josef Ess), oba gospodarja, Federigo Rasponi, ki se na kraju prelevi v prikupno dekle (Ingrid Ahrer), in Florindo Aretusi (Erich Polzer), prav tako ljubezenski par, in Smeraldina (Wilrun Arrich), ki prav zvito ujame Truffaldina v svoji mreže. Dekle za vse je bil Manfred Fleischhacker, ki je nastopal zdaj kot nosač, zdaj kot natakar, ali pa je z roba odra kot šepetač in samozvani korektor posegal v igro ostalih. Za originalno opremo je poskrbela Ingrid Schwartz, ki je igralce oblekla v klasične kostime in tako poudarila pristno komedijanstvo igre.

Skratka, gledališče v tradiciji nekdanjih potujočih komedijantov, ki se mu sploh ne pozna, da je teater.

Literarni in likovni razpis SPZ

Koroški Slovenci se v letošnjem letu spominjamo štiridesete obletnice pregnanstva in štiridesete obletnice vključitve našega ljudstva v vsenarodno vstajo, ki pomeni začetek politične in oborožene borbe proti nacifašističnemu nasilju. Te obletnice se hočemo spominjati vse leto in naj bo v ospredju pri kulturnih in političnih prireditvah.

Ob obletnici za naš narod tako pomembnih dogodkov načrtuje Slovenska prosvetna zveza v Celovcu ne samo manifestacije in manjše prireditve, pač pa tudi primeren prikaz zgodovine in njenega pomena za naš narod.

Zato vabimo literate in likovne umetnike, da nam pošljejo svoja dela na temo

40-LETNICA PREGNANSTVA IN VKLJUČITEV KOROŠKIH SLOVENCEV V VSTAJO SLOVENSKEGA NARODA

Likovna dela bodo razstavljena ob raznih prireditvah in prilikah, literarne prispevke pa bomo uporabili pri oblikovanju proslav in za objavo v Koroškem koledarju 1983 ter v raznih drugih publikacijah.

Upamo, da se bodo našemu razpisu odzvali številni avtorji in nam svoja dela poslali najkasneje do 31. avgusta 1982, na naslov SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA, 9020 Celovec-Klagenfurt, Gasometergasse 10.

Likovna dela bodo razstavljena na razstavah, ki jih bo priredila SPZ. Likovni umetniki ostanejo lastniki svojih del, vendar se obvežejo, da jih dajo na razpolago za razstave.

Pisatelji in pesniki dajejo SPZ pravico za objavo svojih del. Honorar za posamezna poslana dela se določi sporazumno med avtorjem in Slovensko prosvetno zvezo.

Odbor

V Kranju bo 2. srečanje slovenskih pesnikov

V Prešernovem mestu — v Kranju bodo letos priredili 2. srečanje slovenskih pesnikov, ki bo 25. in 26. februarja 1982. Kot organizator nastopa Osrednja knjižnica občina Kranj, ki je k sodelovanju vabila tudi slovenske pesnike iz zamejstva.

Programski svet je za letošnjo temo sprejel predlog, ki nosi naslov „Odgovornost poezije?" s podnaslovom „Etične, estetske, filozofske in idejne razsežnosti svobodne odgovornosti umetniške besede." To je brez dvoma nekakšno nadaljevanje lanskega simpozija in bodo pesniki udeleženci gotovo v tem naslovu našli dosti spodbudnih misli, ki jih bodo na letošnjem srečanju v Kranju lahko iznašali. Organizatorji so povabljene naprosili, da svoje misli oddajo pismeno, ker jih bodo po simpoziju objavili v posebni publikaciji.

Dan pred simpozijem, to je v četrtek 25. februarja bodo udeleženci nastopili v različnih krajih občine Kranj, kjer bodo na literarnih večerih brali iz svojih del.

Umrl je dr. Robert Hlavaty

Primorski Slovenci žalujejo za eno najvidnejših osebnosti kulturnega življenja na Tržaškem — za dr. Robertom Hlavatyem, ki je pred kratkim umrl v 85. letu starosti.

Čeprav je dr. Robert Hlavaty po poklicu bil zobozdravnik, se je vsestransko angažiral na kulturnem, političnem in umetniškem področju. Kajti Robert Hlavaty je bil eden izmed najmarkantnejših akvarelistov slovenskega kulturnega prostora. Kot tak se ni uveljavil le na Primorskem, marveč tudi v svetu, saj je med drugim razstavljal tudi v Montrealu, v Pragi, v Haagu, v Beogradu in vseh večjih kulturnih centrih Slovenije; s svojimi akvareli pa se je predstavil tudi v Celovcu. Robert Hlavaty je tudi kot zdravnik bil med pobudniki in ustanovitelji raznih socialnih in zdravstvenih ustanov na Primorskem in sicer na obeh straneh meje. Politično se je udejstvoval v vrstah naprednih sil; bil je dolga leta predsednik Slovenske prosvetne zveze in član nadzornega odbora Slovenske kulturno gospodarske zveze v Trstu. Kot takega smo ga srečavali tudi pri nas na Koroškem, zlasti v času, ko je stal na čelu tržaške SPZ (sedanje Zveze slovenskih kulturnih društev).

Robert Hlavaty je za njegov doprinos na kulturnem področju prejel od Zveze kulturnih organizacij Slovenije Odličje svobode z zlatim vencem, državno odlikovanje SFRJ, Red zaslug za narod z zlato zvezdo, Slovenska kulturno gospodarska zveza pa ga je odlikovala z Odličjem boja in dela.

Dr. Robert Hlavaty je Primorcem in preko njih vsemu slovenskemu narodu zapustil veliko kulturno dediščino — z opusom likovnih del, kot človek pa nepozaben spomin na njegov humor in optimizem ter vero v bodočnost slovenskega naroda.

Ribniški oktet na gramofonski plošči

Znani slovenski vokalni ansambel — Ribniški oktet je izdal samostojno gramofonsko ploščo, kar bo brez dvoma razveselilo številne privržence teh odličnih pevcev. Imenovani oktet ima tudi številne prijatelje tudi pri nas na Koroškem, saj se je s svojimi gostovanji že večkrat predstavil našim rojakom. Zato smo prepričani, da bo LP plošča Ribniškega okteta našla kupce tudi pri nas.

Na gramofonski plošči Ribniškega okteta je posnetih 13 znanih in priljubljenih pesmi slovenskih skladateljev med njimi skladbe Gustava Ipavca (Slovenec sem), Radovana Gobca (Kaj bi te vprašal), Zdravka Švikaršiča (Oj te mlinar), Franceta Marolta (Ribniška) in druge.

Ploščo Ribniškega okteta je založila produkcija gramofonskih plošč RTV Beograd, naročite pa jo lahko v knjigarni „Naša knjiga" v Celovcu, Pavličeva 5—7.

Dr. Pavle Zablatnik dobitnik Tischlerjeve nagrade

Krščanska kulturna zveza je pretekli petek v Slomškovem domu v Celovcu podelila III. Tischlerjevo nagrado. Tokrat je nagrado prejel dvorni svetnik dr. Pavle Zablatnik.

Tischlerjevo nagrado so podelili v okviru primerne svečanosti. Najprej je zapel pod vodstvom Joška Boštjančiča moški pevski zbor Slovenskega prosvetnega društva „Bilka" iz Bilčovsa — nagrajenčeve rodne občine — nekaj pesmi, medtem ko je predsednik Krščanske kulturne zveze Lovro Kassl izrekel besede pozdrava gostom, ki so prisostvovali podelitveni svečanosti. Med njimi so bili celovški župan Leopold Guggenberger, konzul SFRJ v Celovcu Alfons Naberžnik, dvorni svetnik dr. Valentin Inzko, bilčovski župan Hanzi Ogris, višji vladni svetnik dr. Pavel Apovnik, predstavniki slovenskih kulturnih in političnih organizacij in drugi.

Govor prof. dr. Nika Kureta, kateri zaradi bolezni ni mogel priti v Celovec, je prebral dr. Janko Zerzer. Avtor je v svojih besedah nazorno orisal znanstveno delo Pavleta Zablatnika, ki je s številnimi raziskavami ovrgel marsikatero nestvarno trditev o slovenski kulturni zgodovini koroških Slovencev. Zlasti pa je dr. Zablatnik s svojimi zapisovanji starih narodnih običajev ohranil marsikaj pozabi. Velik je tudi njegov delež na področju literarne zgodovine, posebno kar zadeva znanstvene obdelave del koroškega bukovnika Andreja Šusterja Drabosnjaka, je med drugim bilo povedano.

Dr. Zablatnik se je za podelitev Tischlerjeve nagrade prisrčno zahvalil, po svoji skromnosti pa je menil, da za delo, ki ga človek rad opravlja, ne bi smelo biti nagrade, vendar je naglasil, da se veseli, ker so Tischlerjevo nagrado letos namenili njemu. Med prvimi, ki je dr. Zablatnku čestital, je bil predsednik SPD „Bilka" Gašper Ogris-Martič; po zaključni podelitvi je prišel čestitat tudi novi škof dr. Kapellari.

Številnim čestitkam ob podelitvi Tischlerjeve nagrade dr. Pavletu Zablatniku se pridružuje tudi uredništvo Slovenskega vestnika.

Ljubljanski festival uspešno zaključil leto 1981

V našem listu smo sproti poročali o načrtih prireditev Ljubljanskega Festivala, ki brez dvoma sodi v sam vrh organizatorjev kulturnega življenja v Socialistični republiki Sloveniji. Delo Ljubljanskega Festivala sega tudi preko meja SRS, saj organizira prireditve in gostovanja tudi v drugih republikah Jugoslavije in raznih državah Evrope.

Dejavnost Ljubljanskega Festivala nam je najbolj znana po letnih prireditvah v ljubljanskih Križankah, kamor zahaja tudi mnogo naših rojakov zaradi gostovanj znanih svetovnih ansamblov. Marsikomu je tudi znano, da so nekatere prireditve razprodane že nekaj tednov pred izvedbo, zato tu najprej navajamo podatek, namreč, da je Ljubljanski Festival v letu 1981 moral odkloniti nad 4000 prošenj za vstopnice, ker so prišle potem, ko so prireditve bile že oddane.

Dejavnost Festivala pa dobi pravo podobo šele v številkah, ki jih je ta organizacija objavila v svojem letnem poročilu, ki je te dni prišlo v javnost. Iz le-tega je razvidno, da je Festival samo v Ljubljani organiziral 178 kulturnih prireditev, katere je skupno obiskalo 101.009 ljudi ali 570 eno samo prireditev. Poleg tega je Festival po Sloveniji in drugih krajih oz. mestih Jugoslavije in v tujini v letu 1981 organiziral 1047 nastopov, večinoma glasbenega značaja. V Sloveniji pa sodeluje Festival še s 160 kraji.

To so brez dvoma gigantski podvigi, brez katerih si kulturne scene v Sloveniji ni več moč odmisliti, da pri tem niti ne pomislimo na gospodarsko, zlasti turistično plat, ki jo Ljubljanski Festival posredno močno oživlja. Ob vsem tem je treba posebej naglasiti, da ima Ljubljanski Festival samo 9 stalno zaposlenih oseb, ki nosijo odgovornost za potek velikanskega prireditvenega načrta. Glavni motor pa je gotovo dr. Henrik Neubauer; njegov delokrog pa ni omejen le na Festival, saj preko njega deluje tudi v drugih jugoslovanskih festivalskih forumih in v raznih mednarodnih združenjih, med njimi tudi v gledališkem inštitutu UNESCO.

Ljubljanski Festival letos slavi 30-letnico obstoja. To je brez dvoma povod, da bodo pripravili posebno izbran spored prireditev. Tako se ljubiteljem vrhunske umetnosti od gledališke, koncertne, baletne in folklorne, obeta bogata sezona Festivala za leto 1982.

Alpinistična dejavnost v okviru Slovenskega planinskega društva v Celovcu

Na željo nekaterih mladih plezalcev, smo pred dvema letoma ustanovili alpinistični odsek Slovenskega planinskega društva v Celovcu. Danes slovenski plezalci že lahko s ponosom gledajo nazaj, saj imajo za seboj lepo število plezalnih tur, ki so jih opravili v preteklih dveh letih. Plezali so predvsem v domačih gorah, to se pravi v Karavankah, v Julijskih in v Kamniških Alpah, pa tudi v Visokih Turah.

Začetek je bil zelo naporen, ker prej med koroškimi Slovenci ni bilo nobene organizirane plezalske dejavnosti. Zaradi tega mladi plezalci niso imeli nobenih domačih idolov, nobenega, ki bi jim lahko posredoval potrebnih izkušenj. Zaradi tega pomanjkanja so se mladinci zaporedoma udeležili plezalnih tečajev v Sloveniji, kjer so se pod strokovnim vodstvom naučili osnovne plezalske tehnike. S starejšimi plezalci so izmenjavali mnenja o novih izkušnjah. Zelo pomembni so bili tečaji za mlade plezalce tudi zaradi tega, ker so se na le-teh srečali s svojimi sovrstniki iz Slovenije in so z njimi lahko izmenjavali svoje izkušnje, mnenja in poglede na plezanje in alpinizem. Na teh plezalskih tečajih so naši plezalci dobili vsaj temeljno znanje, ki so ga potrebovali tudi v bolj zahtevnih stenah. Toda za plezalske uspehe je bilo bolj merodajno navdušenje nad plezanjem samim. Tako je naprimer Marjan Čertov, ki danes že lahko pogleda nazaj na lepo število plezalskih tur in se spominja, da je svojo prvo steno preplezal v Celovški špici, sam, brez vsakega zavarovanja ali tehničnega pripomočka. To je bil kar lep uspeh za mladega plezalca, če pomislimo, da je težavnostna stopnja v Celovški špici III plus in IV in da je to opravil s svojimi 15 leti. Pozneje se mu je kot plezalski partner pridružil tudi mladinec Igor Schellander, ki tudi kaže izredno sposobnost za plezanje.

Na svoje plezalske ture in vzpone se pripravljajo slovenski planinci v plezalnem vrtcu v Maloščah (bolj znan pod imenom — Klettergarten Kanzianbreg). Tu plezalci trenirajo za kondicijo in za nove tehnične manevre in reševanje iz stene. V Kanzianberg pa zahaja tudi elita koroških oz. avstrijskih plezalcev, prihajajo pa tudi Jugoslovani. Na ta način imajo naši alpinisti stalne stike z drugimi kolegi drugih dežel.

V preteklih dveh letih — odkar je bil ustanovljen alpinistični odsek SPD Celovec, so zahajali naši plezalci predvsem v Julijce in Kamniške Alpe — torej v kopne stene. Tako sta Igor Schellander in Marjan Čertov že preplezala nekaj smeri v Triglavu. Eden izmed najboljših uspehov je bil samohodstvo v Jubilejni smeri v dolgem hrbtu IV in V težavnostne stopnje, ki ga je opravil Marjan Čertov. Poleti je prav tako sam preplezal ledeno steno v „Großglocknerju" — Velikem Kleku. Mnogo smeri pa so, kot že omenjeno, preplezali v Karavankah, pa tudi na Tirolskem v Karwendlu.

Mnogo dela in pozornosti bo v bodoče veljalo naši mladini, ki se bavi s plezanjem ali se namerava ukvarjati z zahtevnim alpinizmom. Plezanje je eden izmed najlepših športov, pa tudi eden izmed najnevarnejših. In iz tega vzroka je treba že zelo zgodaj začeti vzgajati in vpeljevati mlade plezalce v ta šport. Vsakdo, ki ima veselje za plezanje, naj se ne loteva tega športa na lastno pest, temveč naj se javi pri nas, to je alpinistični odsek SPD Celovec, St. Ruprechterstraße 19, Celovec, saj bo pri nas imel dosti možnosti za plezanje v dobrem vzdušju, poleg tega pa ima tudi možnost, da se udeleži strokovnih tečajev.

Alpinistični odsek SPD Celovec

KONFERENCA DELEGATOV ZSM SKLENILA SMERNICE ZA LETO 1982

Na sporedu konference delegatov Zveze slovenske mladine preteklo soboto v Železni Kapli, je bil med drugim na sporedu delovni načrt za leto 1982. Nad 20 delegatov se je zbralo v hotelu Obir in se posvetovalo. Takšen načrt je bil zelo potreben, dosedaj namreč ni bilo vedno enotnega mnenja v glavnem odboru, ker so nekateri videli v ospredju svoj osebni oz. strankarski interes, ne pa interese organizacije. Delegatska konferenca je sprejela 4 nove člane v glavni odbor, 2 dosedanja člana pa sta odložila funkcije kot odbornika.

Delovni načrt je usmerjen na utrjevanje akcijske enotnosti med slovensko mladino na Koroškem. Med drugim je konferenca sklenila 4 do 5 izobraževalnih seminarjev za prihodnje leto, na katerih se bodo bavili z važnimi vprašanji iz zgodovine koroških Slovencev, prav tako pa npr. s sodobno mirovno problematiko. Na tem področju bo ZSM prispevala svoje k prizadevanju za mir, predvsem se bo zavzemala za takšna stališča in korake, ki ustrezajo interesom neuvrščenih držav, ki se ne orientirajo na tej ali oni velesili.

Konferenca delegatov ZSM je sprejela tudi protestno izjavo v zvezi z žitrajskim občinskim sklepom, ter ga posredovala pristojnim mestom.

Zvečer pa je sledil ples, ki ga je priredil KO ZSM iz Železne Kaple. Igrala je kvalitetna skupina FON iz Ljubljane. Z moderno, narodno, latinsko-ameriško in drugo glasbo je skupina privabila številno mladino iz vse okolice, tako da so organizatorji lahko zadovoljni z uspehom.

Diskusija pri graških študentih

V četrtek 21. januarja 1982 sta na povabilo KSŠ v Gradcu predavala in odgovarjala na vprašanja tamkajšnjih študentov tajnik Zveze slovenskih organizacij dipl. inž. Feliks Wieser in predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev dr. Matevž Grilc. Oba predavatelja sta podrobno orisala trenutno politično situacijo na Koroškem.

Tov. Feliks Wieser je še posebno poudaril kako važna je akcijska enotnost pri narodnostnem delu v okviru obeh osrednjih organizacij. Kako važna je ta akcijska enotnost se je brezdvomno izkazalo, ko je govor nanesel na zadnje dogodke v Žitari vasi. Še posebno vlogo odigravajo pri tem delu krajevne organizacije ter dobra povezava funkcionarjev s terenom. Diskusija, ki je sledila uvodnima govoroma je bila zelo živahna in je brez dvoma pokazala zanimanje graških študentov za delo obeh osrednjih organizacij in za dokaj težavno politično situacijo na Koroškem. Pri vsej tej diskusiji je padlo tudi nekaj kritičnih v zvezi z dejavnostmi v okviru organizacij.

Po mnenju študentov predstavlja kultura važen faktor v življenju koroških Slovencev. Zato bi bilo na vsak način potrebno, da se poiščejo tudi novi prijemi v tem bogatem kulturnem življenju naših ljudi. Padla je tudi kritika na informacijsko dejavnost, čeprav sta govornika omenila dejstvo, da je bilo zadnjih pet let na tem področju že mnogo pozitivnih premikov. Seveda tudi problemi študentov samih niso ostali neomenjeni. Tako iščejo graški študentje kupca za stavbo v bližini Univerze, kjer bi si uredili lastne prostore, menili so, da so premalo zastopani v odborih osrednjih organizacij, potrebna pa se jim zdi tudi izgraditev informacijskega področja, tudi kar se tiče sodobnega prenosa informacij iz Koroške v študentske klube, ki delujejo izven Koroške.

Oba predstavnika organizacij sta izrazila željo, da bi se študentje močneje vključili tudi v delo na področju gospodarstva. Nadalje je bilo poudarjeno, da bi tudi študentje svoje lahko doprinesli k izobraževanju odraslih, saj prihajajo nazaj v svoje domače kraje kot izobraženci, ki naj ne bi sedeli po celovških pisarnah, ampak šli med slovenske delavce in kmete na podeželje ter tako prispevali velik delež k napredku slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Ob koncu se je predsednik KSŠ v Gradcu tov. Roman Verdel zahvalil obema predstavnikoma in izrazil upanje, da to njihovo predavanje ni bilo zadnje, saj je informiranje študentov nedvomno tudi v korist obema osrednjima organizacijama.

Novo v knjigarni

Zavod SR Slovenije za šolstvo, **Vzgojni program za vzgojo in varstvo predšolskih otrok,** 178 str. šil. **63.—**
Dr. M. Bergant, **Predšolska pedagogika,** 87 str. šil. **31.50**
Bogdana Rusjan, **Osnove zdrave prehrane,** 65 str. šil. **36.—**
Dr. Ivan Toličič, **Razvojna Psihologija,** 47 str. šil **36.—**
Slavica Pogačnik, **Otrok z motnjami,** 40 str. šil. **36.—**
Marijan Britovšek, **Leninov boj za revolucionarno marksistično stranko in njegova vizija socializma I,** 154 str. šil. **63.—**
Marijan Britovšek, **Leninov boj za revolucionarno marsistično stranko in njegova vizija socializma II,** 117 str. šil. **63.—**
Marijan Britovšek, **Korenine stalinizma in negativne posledice kulta osebnosti v graditvi socializma,** 119 str. šil. **63.—**
Marijan Britovšek, **Delavsko gibanje in oblikovanje znanstvenega socializma** ,159 str. šil. **50.—**
Branko Pribičevič, **Delavski razred in delavsko gibanje,** 79 str. šil. **48.—**
Ilija Mrmak, **Prispevki k marksistični zasnovanosti vzgoje in izobraževanja,** 192 str. šil. **34.—**
Dragutin Frankovič, **Bistvene oznake socialistčne idejnosti in političnosti pouka,** 191 str. šil. **49.50**
Edvard Kardelj, **Izbrani teksti I,** 141 str. šil. **18.—**
Edvard Kardelj, **Izbrani teksti II,** 175 str. šil. **31.50**
Edvard Kardelj, **Izbrani teksti III,** 187 str. šil. **36.—**
Vida Tomšič, **Izbrani teksti I,** 134 str. šil. **68.—**
Vida Tomšič, **Izbrani teksti II,** 128 str. šil. **68.—**
Frane Jerman, **Pogovori o filozofiji,** 140 str. šil. **54.—**
Frane Jerman, **Logika za mlade,** 147 str. šil. **54.—**
Emil Rojc, **Prispevki k teoriji vzgoje v sistemu socialističnega samoupravljanja,** 136 str. šil. **34.—**
Martin Kramar, **Pedagoški položaj učencev v šoli samoupravne socialistične družbe,** 100 str. šil. **63.—**
Bogdan Osolnik, **Mednarodna politika SFRJ,** 79 str. šil. **18.—**
Ilija Mrmak, **Samovzgoja,** 150 str. šil. **48.—**
Adrija B. Stojkovič, **Lenin Humanist in dialektik,** 133 str. šil. **45.—**
Stevan Bezdanov, **Tito o vzgoji in izobraževanju,** 84 str. šil. **27.—**
Andrija B. Stojkovič, **Dialektičnost prirode, družbe in človeka** 56 str. šil. **18.—**
Zavod SRS za šolstvo, **Temeljni podatki o Združenih narodih** 130 str. šil. **24.—**
Zavod SRS za šolstvo, **Dialektični materializem in sodobno naravoslovje,** 72 str. šil. **17.—**

Knjigarna NAŠA KNJIGA v Celovcu, Pavličeva 5—7

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

vabi staro in mlado na

MLADINSKO REVIJO

v nedeljo 31. januarja 1982 ob 14. uri pri Schwarzlnu v Pliberku. Sodelujejo mladi pevci, recitatorji, glasbeniki, igralci idr.

Prisrčno vabljeni!

PLIBERK:

Celjska mladina na smučarskem dopustu

Mladi Celjani, ki jih vidimo na slikah, so šolarji osnovih šol iz občine Celje in se na povabilo Slovenskega prosvetnega društva „Edinost" iz Pliberka prvič mudijo na smučarskem dopustu v okolici Pliberka. Stanujejo na posameznih domačijah in sicer v Libučah, Bistrici, Čirkovčah, Vidri vasi in Nonči vasi, od koder se vozijo skupno na Peco. Predsednik društva Joško Hudl je ob nedeljskem sprejemu šolarjev iz Celja dejal, da je bil odziv za sprejemanje celjske mladine pri slovenskih starših zelo močan, kar je dobra podlaga zato, da se mladinci počutijo dobro v naših krajih. Pliberško društvo se je odločilo začetka povabiti manjše število učencev, da se lažje znajde z organiziranjem takega zimskega dopusta.

Mladinci, ki jih spremlja učiteljica Marjana Pejha, so se v tem tednu predvsem posvetili smučanju. Zjutraj jih zbira in pelje na Peco Walter Juvan, ki skrbi tudi za pijačo in hrano smučarjev.

Domače društvo pa je pripravilo za celjsko mladino tudi nekoliko informacije in zabave. V nedeljo v okviru spoznavalnega večera jim je predaval Teodor Domej o zgodovini koroških Slovencev in jim predvajal diapozitive. V torek je bil na sporedu film „Sreča na vrvici", ki so ga predvajali v prostorih plibrške Posojilnice, v četrtek zvečer pa so priredili družabni večer, kjer so tako domači mladinci kot gostje pokazali kaj znajo na instrumentih, pri petju, plesu itd. Jutri v soboto pa si bodo mladinci za zaključek še ogledali okolico Pliberka, vodil jih bo učitelj Joško Hudl.

Do omenjenega povabila s strani društva „Edinost" je prišlo ker obstojajo že dolga leta kontakti med Plibrčani in Celjani. Že 8 let hodi poleti okoli 30 pliberških otrok na letovanje na morje v Novo Baško, kjer prebivajo v domu skupnosti za otroško varstvo. Zaradi tega se je domače prosvetno društvo potrudilo, da bi povrnilo gostoljubnost. In kolikor je bilo slišati od staršev in tudi mladincev se vsi prav dobro razumejo in jih veseli, da so se med sabo spoznali. Bil je dober začetek.

ZSO

ZVEZA SLOVENSKIH ORGANIZACIJ NA KOROŠKEM

OKRAJNA PISARNA PLIBERK

Na pobudo krajevnih dejavnikov in Krajevnega odbora ZSO bo pisarna odslej zasedena vsako drugo soboto od 9. do 12. ure.

V soboto 6. februarja 1982 bo v pisarni zbornični svetnik Ignac Domej ki se bo posvetil kmečkim vprašanjem.

Železna Kapla

Prvo srečanje z MPZ VRES

V ednajstem letu odkar poje ta izvrstni Prevaljski zbor, je končno uspelo organizirati prvo gostovanje v Železni Kapli. V jubilejnem letu 1982 — ob 75. letnici obstoja SPD „Zarja" pa je to bil tudi zelo primeren koncert. Do zadnjega je zadovoljil številno publiko, ki je po petih dneh od zadnje uspele folklorne prireditve tudi tokrat spet napolnila farno dvorano, zadovoljil pa je tudi pevce, ki so zagotovili, da bodo spričo srčnega sprejema organizatorja SPD „Zarja" in spričo navdušene publike z veseljem in s prijetnimi spomini dodali krajem svojih gostovanj po širnem svetu tudi naš trg Železno Kaplo.

Moški pevski zbor VRES, DPD Svoboda Prevalje, katerega je spremljal tudi tajnik kult. skupnosti Ravne tov. Bevc, je pod vodstvom Jožkota Kerta pripravil spored, ki je bil izreden pevski in kulturni užitek. Za prvi del umetnih in težkih pesmi, ter za drugi del jugoslovanskih in predvsem slovenskih narodnih — te so še posebej navdušile — naj jim bo v zahvalo povedano, da v Železni Kapli le vsakih nekaj let doživimo tako dovršeno in kakovostno petje. Pevci in izjemni solisti nam bodo ostali dolgo v spominu. Ni čuda, da so morali dodajati pesmi tudi v prijetnejšem delu gostovanja, ob srečanju in večerji v hotelu Obir.

Goste je pozdravil in jim izročil v zahvalo spominsko darilo predsednik Zarje Miha Travnik, dobrodošlico pa je izrekel tudi številnim poslušalcem med njimi nekaterim občinskim odbornikom, preds. ZSŽ Mileni Gröblacher, preds. SPD ‚Obir' dr. Brumniku, zborovodji Folteju Hartmanu in pevcem domačega MGV iz Železne Kaple.

Vognje polje

Lansko leto smo imeli v naši majhni fari Šmiklavž ob Dravi kar 12 pogrebov. Naj med njimi omenimo pogreb našega vaščana Alojzija Kravanja po domače Prščinja v Vognjem polju. Kako je bil pokojni priljubljen, je pokazala velika množica pogrebcev iz zgornjega Roža in mesta Beljak ter govorniki raznih društev. Pogrebne svečanosti je opravil soupravitelj naše fare mag. Peter Sticker ob asistenci 6 duhovnikov, dva pevska zbora pa sta se od pokojnega Alojzija Kravanja poslovila ob odprtem grobu s pesmimi žalostinkami.

Smrt Alojzija Kravanja nas je zelo pretresla, ker je prišla nenadoma, umrl je takorekoč sredi dela, sam in zapuščen. Zato je njegova smrt tem bolj tragična in boleča. Vendar bo pokojni Pršin vsem ki smo ga poznali ostal v trajnem spominu.

Zbiralna akcija Zveze koroških partizanov

Glavni odbor Zveze koroških partizanov je na svoji zadnji seji sklenil organizirati zbiralno akcijo za dokončno ureditev

MUZEJA NOB PRI PERŠMANU V LEPENI

Za ta korak se je glavni odbor ZKP odločil zaradi potrebe, da na Peršmanovi domačiji uredi muzej NOB, ki bo predvsem zajemal partizansko borbo na območju zamejske Koroške in s tem mladi generaciji in poznejšim rodovom ohranil dokumente o zločinski vojni fašizma in o junaškem uporu partizanov, ki so skupno z zavezniki doprinesli k zmagi nad fašizmom.

Eden izmed povodov za zbiralno akcijo pa je tudi ta, da deželna vlada za ureditev muzeja NOB pri Peršmanu ni dala nobenih sredstev, medtem ko je notranje ministrstvo dalo borih 5000.- šilingov. Po drugi strani pa so naši rojaki že takoj po pričetku urejanja Peršmanove domačije spraševali, kam naj prenakažejo svoje prispevke za realizacijo muzeja NOB v Lepeni.

Tako Zveza koroških partizanov tem potom sporoča vsem rojakom doma in v tujini, da je za ureditev muzeja NOB pri Peršmanu, odprla posebni konto pri Posojilnici v Železni Kapli. Denarne prispevke odslej lahko prenakazujete na naš konto štev. 4105 pri Posojilnici Železna Kapla z oznako „Sklad za realizacijo Peršmanove domačije v muzej NOB".

Vsem darovalcem ZKP že zdaj izreka svojo iskreno zahvalo, hkrati pa tudi naproša, da k darovanju nagovorijo še sorodnike, prijatelje in znance.

Zveza Koroških partizanov

Slovenji Plajberk za dnevno dostavljanje pošte

Od odbornika Volilne skupnosti Borovlje, Feliksa Wieserja smo bili vljudno naprošeni, da objavimo vsebino listine podpisne akcije na Poštno direkcijo za Koroško, ki jo je podpisalo 166 vaščanov gorskih vasi, Strugarje, Slovenji Plajberk in Podn.

„Podpisani vaščani vasi Strugarje, Slovenji Plajberk in Podn, v občini Borovlje, pošta 9163 Podgora, smo zvedeli, da namerava Koroška poštna direkcija sedanjo ureditev dostavljanja pošte v naših krajih ukiniti in jo zamenjati s postavitvijo poštnih omaric. Kot prizadeti, ki smo kot prebivalci gorskega področja že po naravi prikrajšani, z vso odločnostjo protestiramo proti zgoraj omenjenim načrtom pošte in zahtevamo, da koroška poštna direkcija končno uvede tudi pri nas dnevno raznašanje pošte in nas s tem enakopravno obravnava z mestnim prebivalstvom".

Kopije podpisov so na vpogled pri Feliksu Wieserju pd. Šašelnu v Slovenjem Plajberku oziroma pri Klubu slovenskih občinskih odbornikov v Celovcu. Volilna skupnost Borovlje je poslala podpisane liste koroški poštni direkciji s sledečim spremnim tekstom:

„Posredujemo Vam podpisane liste v zadevi dnevnega dostavljanja pošte. V imenu 166 podpisanih prebivalcev vasi Strugarje, Slovenji Plajberk in Podn, poštnega območja 9163 Podgora, zahtevamo za našo gorsko regijo dnevno dostavljanje pošte.

Izhajati je treba iz dejstva, da se trenutno dostavlja pošta v zgoraj omenjenih vaseh trikrat na teden oz. naj bi se v bodoče namestile poštne omarice ob cesti. Nobena teh rešitev ne zadovolji. Sedaj ne moremo abonirati dnevnikov, ker jih ne dobimo vsak dan dostavljenih, s poštnimi omaricami ob cesti pa bi tisti, ki so oddaljeni od ceste in predvsem starejši ljudje nevzdržljivo nastradali.

Zahtevamo od poštne direkcije za Koroško, da nas končno enakopravno obravnava s prebivalci v ugodnih geografskih legah v naši deželi, s tem da vpelje takoj dnevno dostavljanje pošte v naših vaseh."

Podpisane liste so poslali tudi koroškemu deželnemu glavarju Leopoldu Wagnerju in boroveljskemu županu Anton Woschitzu s prošnjo, da v smislu prebivalstva v območju Slovenjega Plajberka, intervenirata pri Poštni direkciji za Koroško.

Pavla Apovnik

80 letnica

V soboto, 23. januarja je na Blatu pri Pliberku pri svoji hčerki Fridi in zetu Andreju praznovala svojo 80-letnico Zdovčeva mati, Pavla Apovnik iz Senčnega kraja. Še vsa mlada v mislih in dejanjih ji sploh ne moreš prisoditi, da ji leze že deveti križ na rame. Vedno je še zelo gibčna, hitra kot kaka mlada deklica in če je potrebno se vsede tudi še na kolo, da čimpreje doseže zaželjeni kraj.

Jubilantko so prvič zazibali pred 80 leti pri Pongracu v Dolinčičah in tudi tam je preživela tista leta, ki jim pravijo mladost. Ta mladost pa ni bila tako brezskrbna kot danes, kajti tedaj, ko je bila stara komaj 12 let, se je začela prva svetovna vojna, ki je trajala kar štiri leta. Že kot mladi deklici se ji je svet predstavil z vso krutostjo, namesto, da bi ga mogla brezskrbno uživati. Pa kljub temu tedaj mlada Pongračeva Pavla ni zrasla trda, marveč dobra kot dober domač kruh.

S 24 leti se je spoznala s kmečkim sinom Janezom Apovnikom pd. Zdovcem v Senčnem kraju in se z njim poročila. Gospodarila sta na lepi Zdovčevi kmetiji (ki je tik ob državni meji) vzorno in v najlepši slogi. V tej srečni harmoniji pa so se rojevali otroci, najprej Polde, zadnja pa Frida kot 8. otrok. Vesela in srečna je bila skrbna mati v krogu svoje družine in skrbela zanjo kot čebelica. Srečna pa je tudi danes, da so vsi zdravi in živi. Ob številni družini pa je Zdovčeva mati imela še ogromno dela v kmetijstvu, tako da se lahko vprašamo, kako je še vse to zmogla. Danes ko imajo ta „nove dame" po enega otroka ali dva pa že tako jamrajo, koliko dela imajo, pa čeprav nimajo drugega opravka ali kmetije zraven. Poleg obilnega dela pa si je Zdovčeva mati vzela potrebni čas za branje in prosveto. Mnogo je brala in s tem mnogo pridobila na znanju. Danes le redko srečaš človeka, ki bi bil toliko načitan in razgledan kot je ona. Zdovčeva mati je kot dobra knjiga, v kateri najdeš vedno spet kaj novega in izkušenega. S svojo skromnostjo, značajem in zvestobo oplaja tudi druge. Vse te vrline pa je prenesla tudi na svoje otroke, ki sta jih z možem, ki je umrl pred 14. leti, vzgojila v zavedne in aktivne borce za naše pravice.

Čas je hitel in spet je prišla še druga svetovna vojna in z njo vse strahote fašizma. Že takrat ob prihodu Hitlerja, se je Zdovčeva mati spraševala, kaj bo z nami, ali bomo preživeli to tiranijo. Vedno je imela upanje v zmago, pa čeprav so bili dnevi črni kot temna noč. Novo upanje pa ji je zraslo, ko so ob veliki noči leta 1943 prvič potrkali na okno partizani. Vsa drobna a po duši velika Zdovčeva mati se je z vsem svojim dobrim srcem zavestno vključila v ta boj, ki je pomenil boj za svobodo in uničenje Hitlerjevega tisočletnega kraljestva. Leta vojne seveda niso bila brez strahu. Mnogo je bilo treba žrtvovati, prestati in tvegati, a na to Zdovčeva mati ni nikoli pomislila. Vrata so bila partizanom vedno odprta in postregla jim je kot svojim lastnim otrokom. Pozneje, ko je šel tudi njen sin Anzej v partizane, pa je bilo njeno srce še bolj živo, saj je bila ponosna, da se tudi on bori za našo svobodo. „Gmajno". Grožnje ustašev, ki so bili še po vojni sposobni delati zločine,

Bližala se je že svoboda, ki jo je Zdovčeva mati tako težko pričakovala. Ob koncu, ko je že kapitulirala Nemčija, pa je morala prestati še največji strah. Valile so se trume hlapcev Hitlerjeve koalicije preko Holmeca na so ji legle globoko v srce. Trepetala je, ko so imeli ustaši doma pri njej v kuhinji ujete partizane in grozili, da jih bodo postrelili in domače z njimi vred. K sreči pa se je še vse dobro izteklo, tako da ni bilo nobenih žrtev, pač pa so ustaši izropali vso domačijo, tako da za številno družino ni ostalo nobenega živeža. Po teh povojnih dogodkih pa je Zdovčeva mati globoko in svobodno zadihala in se z vso vnemo zagnala na delo. Povsod smo jo srečali, na prireditvah, zborovanjih, pač povsod, kjer je šlo za našo stvar. Posebna njena odlika pa je, da je vse svoje življenje ostala zvesta idealom tistih, ki se borijo za pravico in enakopravnost med narodi. Za svojo zvestobo in aktivno narodno delo je pred leti prejela skromno priznanje — odličje Zveze slovenskih organizacij, zaslužila pa si jih je gotovo več.

Danes, ko Zdovčeva mama uživa v „vahtnici" blizu svojega doma svoj življenjski večer, s ponosom lahko rečemo, da je ona ena tistih pravih, hrabrih, zvestih in dobrih koroških mater, ki nikoli ni oklevala priznati in reči, da je Slovenka. K Zdovčevi materi, ki je prava zakladnica neštetih spominov in doživetij, radi prihajajo njeni otroci in drugi. Prijetno je prisluhniti njeni besedi, ki je kot neusahljiv studenec, kako toplo in domače pripoveduje svoje življenjske izkušnje in modrosti. Zdovčeva mati ve še mnogo stvari, ki bi jih bilo treba zapisati in tako ohraniti zanamcem.

Ob njenem prazniku je bila Zdovčeva mati deležna številnih čestitk, tako s strani svojcev kot seveda tudi od številnih prijateljev, ki so ji vsi želeli zdravja in še mnogo srečnih let.

Čestitkam se pridružuje tudi uredništvo Slovenskega vestnika.

SPD „Edinost" Šteben vabi na

FILMSKI VEČER

ki bo v petek, 5. 2. 1982 ob 20. uri v gostišču JUENA pri Globasnici. Amaterske filme iz domačih krajev predvaja Janez Elbe iz Globasnice.

PAVLA ROVAN 9

Kje so tiste stezice

KOROŠKA POVEST

Legel je k počitku.

Prebudil se je, ko so že sončni žarki svetili v sobo, in takoj se je odločil, da se napoti v mesto in pred šolo prestreže Greto.

Na pisma ne odgovarja, rad bi se prepričal zakaj? Preveč jo je imel rad, da bi krivdo zvalil nanjo. Mora jo videti, govoriti z njo, da bo lahko odločal. Ni prav, da molči na vsa njegova pisma in mu ne pomaga ob sporu s starši.

Šolska vrata, velike hrastove dveri so se odprle in mladostna telesa so lahkotno preskakovala stopnice, polnila trg pred poslopjem kot cvetlice na travniku. V to dvigajoče se, rastoče življenje pred šolo je strmela starka, spomini so se v njej otoplili, zagledala je sebe v ponosnem dekletu, v njenem kot jelka ravnem telesu, v njenem s kodri valovitih las obkroženem in z rahlo rdečico ožarjenem obrazu, polnem pričakovanj. To je njena vnukinja. Povrnila se je v svojo mladost ob pogledu v to življenjsko svetlobo, ki jo je obdajala in umaknila je glavo za grm, ki je obkrožal klop, na kateri je sedela.

Še bolj se je stisnila, da je vnučka ne bi zagledala. Sem prihaja mnogokrat, da se naužije ob sproščenosti deklet in fantov, vihrajočih po stezicah parka, ki se razprostira pred velikim šolskim poslopjem. Smeh se obeša na veje dreves. Lahkotni koraki v gruči mimoidočih se oddaljujejo, vnučka je ni opazila. Gotovo bi se vzradostila — babica — ali si ti —, bi zažvrgolela in se usedla kraj nje.

Tega pa starka ne bi hotela. Zakaj bi zadrževala njihov skupni mladostni korak.

Kako smešni in kruti so starši, babice in dedki, ki zasledujejo žuborenje pomladnih valov, da bi jih utirili v svojo izdolbeno strugo življenja.

Vsak nov izvir si sam utira pot prek skal in globin, po sončni in senčni poti hitijo valovi novega življenja v svoj čas.

Le zakaj bi mu zastavljali pot?

Kadar se naravnano valovanje studencev zbira v naprej izdolbeno strugo, lahko postane voda kalna in motna. V taki vodi ni pravega življenja Bohotijo se alge, ki zapirajo pot do svobodnih hotenj. Vsak pride lahko po svoji mladostni poti do pravega cilja življenja.

Tako je premišljevala babica, ko so se nad njeno sivo glavo ženili ptički vseh barv, ki jih je narava obdarila s svobodnim poletom v lep, sončen dan.

Že je hotela vstati in je vzela v roke torbico. Čez kamenito šolsko stopnišče je s sklonjeno glavo stopalo še neko dekle. Njen korak je bil obotavljajoč, ko je zagledala ob robu parka še mladeniča. Prav gotovo čaka nanjo. Spet je sedla in palico položila na klop. Fant hiti proti dekletu. Nogo vleče počasi za seboj. Že na obrazu se vidi, da je okrevanec.

Ob srečanju je nastal trenutek tišine.

Strmela sta drug v drugega.

Podal ji je roko, njena je le počasi segla v njegovo, kot bi se obotavljala. Ko sta se zazrla drug v drugega, se mu je zdel njen obraz spremenjen, tiha lepota je zrla vanj. Ni mu odtegnila roke, in še preden sta dospela do klopi, na kateri je nepremično sedela babica, da ne bi motila tega srečanja, jo je objel in poljubil.

Nadaljevala sta pot po ploščadi do parka, in ko sta se oddaljila očem babice, ki je v svoje srce vključevala vse mlade in čas, ki jih je skupno ovijal, je ta spet prijela za palico in se počasi napotila proti domu. Mladost, to je sreča z vsemi svojimi dvomi in hotenji. Morda bo njim uspelo umiriti ta svet, pri nas in drugje. „Izviri mladosti tečejo po vsem svetu," je modrovala v sebi in pohitela, da ne bi zamudila. — „Le kaj naj bi zamudila... Svet se tu pri nas na Koroškem tako počasi spreminja. Koliko let sem čakala na to slovensko gimnazijo pri nas in zdaj sedim vsak dan na tisti rdeči klopci in čakam, da se odpro šolska vrata, da objamem ta mladi slovenski rod, ki mu je zibelka tekla tod, na severni strani Karavank... In ko jih vsak dan objemam z očmi, mi kri polje po že otrdelih žilah, širijo jih svetle želje, vtkane za prihodnost vseh mladih rodov."

„Nam ni bilo nikoli lahko!" Premikala je blede ustnice, kot bi čutila ob sebi še nekoga, ki mu govori. „Tudi njim ni lahko s slovenskim materinskim jezikom utirati pot v življenje. Mladost bo preskočila zagrade." In s palico v roki je odstranila kamen, ki jo je oviral na s kamenjem posuti stezi drevoreda. Kolikor je bilo v njeni moči, je pospešila korak.

Andreas in Greta sta stopala v nasprotno smer z roko v roki. Čutil je, da se ni branila stiska njegove roke in ob tem so mu čustva potrdila. „Moja je, povezuje naju ljubezen, le zakaj mi ni odpisala, če me že ni hotela obiskati doma?"

„Kam se ti mudi?" je vprašujoče obstal, ko je le za trenutek obstala in hotela nadaljevati pot. Zmignila je z rameni in oči so se rahlo zasolzile.

Janko čepico ima

Janko ima čepico. Mama mu jo je sešila. Rdečo čepico. S čopkom na vrhu.

„Takšne čepice nima nobeden drug na svetu! Mama mi jo je spletla . . .“ To si je ponavljal Janko in je bil od srca vesel.

In nedavni dan si je posadil novo čepico na glavo. Roke je vtaknil v žepe. Šel je na izprehod.

Sreča ga sosedov Stanko. Ponudi mu nožiček.

„Kam pa, Janko? Počakaj! Daj mi svojo čepico, jaz ti dam nožiček zanjo. Ta nožiček je čudovit!“

„Čepice pa že ne dam!“

„S temle nožičkom, fant moj, lahko dobim devet drugih čepic!“

„Lahko tri sto, ampak svoje čepice ne dam. Mama mi jo je spletla!“

Janko je šel dalje pa ga sreča ribič. Težko ribo je držal v rokah. Ustavil je Janka in rekel:

„Počakaj, prijateljček! Daj mi svojo čepico, vzemi zanjo tole ribo. Riba ta je čudežna! S pozlačenimi plavutmi! Za kralja sem jo ulovil“

„Prav ampak čepice ne dam!“

„Butec butasti! Za tole ribo mi bodo dali pet zlatih. Saj je vendar za kralja.“

„Veš kaj, vzemi dve sto zlatih. Le nesi ribo h kralju. Čepice pa ne dam. Mama mi jo je spletla.“

In je šel dalje. Prišel je do kraljevega gradu. Pred vrati so ga ustavili stražarji.

„Hej, vi, pustite me noter! Kralja bi rad videl.“

„Fantič, kar obrni se, pa domov! Kaj še, vladar naj se s teboj ukvarja!“

„Ne ganem se. Bodite človeški! Kralja hočem videti!“

„Pustite ga, stražarji!“ je vzkliknil nežen glasek od zgoraj.

Janko je pogledal kvišku. Na oknu je bila kraljeva hčerkica. Z roko mu je pomahnila. Vzkliknila mu je:

„Takoj pridem pote, fantič! H kralju te povedem.“

„Prijazna si, deklica, pa menda ni kralj tako oduren kakor njegovi stražarji? Samo pogledal ga bom in spet šel. Še nikoli nisem videl kralja.“

„Zdajle ga boš videl. A poslušaj, fantič! Na, vzemi tale prstanček z dragulji pa mi daj svojo čepico! Strašno mi je všeč!“

„O čepice pa že ne dam!“

„Biserno ovratnico ti bom dala.“

„Ne nikakor ne. Čepice ne dam. Mama mi jo je spletla. Sama imaš mamo, saj razumeš. Pa ne bodi huda . . . Povedi me h kralju.“

„Prav, fantič. Kar z menoj!“

Za roko ga je prijela. H kralju ga je popeljala.

„Očka, tale fantič bi te rad videl.“

Kralj je sedel na prestolu, z krono na glavi. Krona se je kar lesketala, toliko je bilo v nji draguljev.

„Dobrodošel, fantič moj!“ je kralj pozdravil Janka. „Zdaj mi pa povej, kaj bi rad!“

„Prav ničesar, kralj. Samo tebe sem hotel videti.“

„No, pa me poglej. Ampak meni je tvoja čepica neznansko všeč. Daj mi jo, fantič moj. Z zlatom ti jo plačam.“

„Ne, ne, čepice pa res ne dam!“

Kralj se je nasmehnil. Krono je snel z glave.

„Vzemi tole krono pa mi daj svojo čepico!“

„Ne, čepice ne dam, ne dam. Mamica mi jo je spletla!“

„Fantič moj, ostani živ in zdrav!“ je kralj rekel Janku. „Srečna je tvoja mamica, ki jo imaš tako od srca rad.“

In kralj ga je poljubil. V rdečo čepico mu je nasul suhih zlatnikov. In Janko se je zadovoljen vrnil k svoji mamici.

(Iz bolgarščine)

„Sto, če hočeš. Čepice ti pa ne dam. Mama mi jo je spletla!“

Janko je šel svojo pot. Sreča ga cigan z razigrano opico.

„Hej, fant moj, počakaj! Daj mi svojo čepico, pa vzemi tole opico!“

„Čepice pa res ne dam!“

„Ti si tepček, fantič moj! Za tole živo opico lahko dobim trideset čepic.“

Moja ura

„Mamica, reci mi, da je tale stara ura lahko moja,“ je moledoval Marjan.

Prosil je in prosil, da se ga je mama naposled znebila: „No, naj bo. Tvoja je.“

Marjan je s svojo novo pridobitvijo takoj odšel v svojo sobo. Ura je kljub častitljivi starosti veselo tiktakala. Imela je tudi zvonec. Če si obrnil gumb, je zazvonila.

„Le kaj je notri?“ se je vprašal Marjan in uro potresel. Nič. Prislonil jo je na uho in jo še enkrat potresel. V uri se ni ničesar zganilo.

„Ampak nekaj vendar mora biti v njej,“ si je mislil. Ura ga je kar sama vabila, naj jo odpre in pokuka vanjo. V garaži je poiskal izvijač in se lotil dela. Ena, dve, tri in že je bila razstavljena. Ugledal je kolesca najrazličnejših oblik. Še preden si jih je utegnil podrobno ogledati, je v sobo stopila mama. Bila je jezna.

Marjan pa se je branil: „saj je ura vendar moja! Lahko naredim z njo, kar hočem.“

Mama ni bila istih misli.

„Tudi če je nekaj povsem tvoje, tega ne smeš uničiti. Dosti je tudi stvari, ki niso samo tvoje, ampak so naše, ker jih uporabljamo mi vsi in moramo zato vsi paziti nanje.“

Veter in trst

„Povej,“ trst vetru je dejal.
„Kaj vame butaš s takšno silo,
poniglavo ti motovilo?
Le kaj bi rad? Ti kaj ni prav?
Zaman je tvoja besna ihta,
marsikatera je nevihta
majala, trla me in vila,
pa me nikoli ni zlomila.“

Odvrne veter mu: „Počasi,
nikar budalosti ne kvasi!
Zavoljo tebe jaz ne sviram,
le velikane jaz podiram:
stoletne hraste vrhu gore
in gabre grčave in bore.
Kar pa se tebe, reva tiče,
vem: ko začutiš moje biče,
se s prav ponižnimi pozdravi
priklanjaš moji veličavi!“

Alojz Gradnik

Plavajoči trg

Bangkok, glavno mesto Tajske, leži v izlivu reke Menam v Siamski zaliv. Reka se tu cepi v številne rokave, v njih in ob njih pa se odvija velik del življenja tega velikega azijskega mesta.

Središče Bangkoka je sodobno, s svojimi betonskimi nebotičniki in bloki je podobno vsem drugim velemestom sveta. Toda brž ko se človek oddalji od središča, se znajde v nenavadnem in po svoje privlačnem svetu, ki mu daje pečat reka. Njene številne struge, rokavi in prelivi so obdani z lesenimi kočami, ki so grajene takole: prednji koli, na katerih hiša stoji, so zabiti v rečno dno, zadnji pa so na bregu. Pročelje, ki večinoma nima ne vrat ne stene, je vedno obrnjeno k reki in iz osrednjega, največkrat tudi edinega prostora, se spuščajo lesene stopnice naravnost v vodo, k obveznemu čolnu ob njihovem vznožju. Če je na bregu ob koči kaj prostora, je tam majhna zaplata obdelane zemlje za najnujnejšo zelenjavo. Zadaj je običajno manjši nasad bananovcev in nekaj kokosovih palm. Pred hišami so v rečno dno zabiti visoki koli, na katerih je razpeta vsaj ena ribiška mreža, kajti ribe so nepogrešljiv življenjski vir prebivalcev ob reki.

Življenje se zares odvija dobesedno napol v vodi. Otrok skorajda nisem videl na kopnem, ampak so vselej čofotali v vodi pri bregu. Tudi ženske očitno prebijejo dobršen del svojega časa vsaj do kolen v vodi. Tu pomivajo posodo, perejo hrano in obleko in se tudi umivajo in kopajo, pri čemer pa ne slečejo svojih od ramen do kolen segajočih halj. Sodeč po tem, koliko si dajo opraviti z vsem tem, morajo zelo ceniti snažnost, čeprav so pojmi o njej očitno malce drugačni. Tule si na primer neka ženska vneto umiva glavo, nekaj korakov dalje druga reže zelenjavo in jo sproti spira v vodi, tretja je pravkar zajela vedro vode, ki ga odnaša po stopnicah v kočo, četrta pomiva posodo, peta pere obleko. In vse to druga poleg druge, v isti rjavi, gosti vodi.

Največja zanimivost tega rečnega predmestja Bangkoka pa je plavajoči trg. To je del reke in njenih rokavov, kamor se zgodaj zjutraj, ko vročina še ni neznosna, od blizu in daleč nagnete na tisoče čolnov. Kmetje in rokodelci iz okoliških krajev pripeljejo v njih naprodaj najrazličnejšo zelenjavo, sadje, ribe, izdelke domače obrti in drugo. Tu vladata nepopisna gneča in hrup, kajti vse kriči, ponuja, na ves glas, razkazuje in hvali svoje blago, prodaja in kupuje. Del trgovine poteka kar na vodi, iz čolna v čoln, del pa se je odvija tudi na kopnem. Na bregu se gnetejo lesene trgovine, kjer trgovci iz Bangkoka prodajajo vse, kar človek utegne potrebovati. Tu lahko kupiš šop banan ali srajco, pasto za zobe ali kokoš, fotoaparat ali prave dragulje. Pred neko večjo trgovino sem videl privezanega celo mladega slončka, ki mi je segal komaj do prsi in je bil še ves kosmat. Ne vem pa, ali so ga prodajali, ali ga je imel lastnik le zato, da je s svojim ljubeznivim vedenjem privabljal otroke in z njimi starše, ki so morda zato prav v tej trgovini nakupili, kar so se bili namenili.

„Pomiri se!“

„Nimam se kaj pomiriti,“ je dejala in otožen vzdih je dopolnil besede.

„Ob tistem napadu podžigavcev narodnostne mržnje, zagrizencev, ki jim dajejo potuho prav tisti, ki bi to morali preprečevati, sem stekla za hišo na železniško postajo. Sirene policijskih vozil se me prepričale, da so vas zaprli, tako so trdili ljudje. Odšla sem domov. Prepozno sem zaznala, da si bil tudi v bolnici. Doma pri vas mi niso odprli vrat . . .“

Tresla se je, četudi je sijalo sonce. Sleherni razumni pogovor je bil trenutno skoraj popolnoma nemogoč. Čutil je, da govori iz srca, kjer se je v tem času nabralo toliko dvomov in bolečine. Kako ne more dojeti, da ni kriv za oholost staršev. Nobenega pisma ni prejel. Zdaj je dojela, da so njeni očitki zanj krivični.

„Pomiri se, sediva tamle na klop, pogovorila se bova o vsem!“ Še trdneje jo je prijel za roko. Sedla sta. Njeno hlipanje postane glasnejše, spremeni se v jok. S sočutno nežnostjo ji je solze brisal s poljubi in toplimi besedami.

Sonce se je prevesilo na zahodno stran, še vedno sta sedela objeta na klopi in govorila o preteklem.

„Saj veš, ničesar nam niso mogli naprtiti na sodišču, mi je sporočil odvetnik, čeprav so se z izmišljenimi trditvami trudili, da bi nas vse, kot že tolikokrat, prikazali kot krivce. Mene so hoteli ponižati kot odpadnika naše dežele, pa jim ni uspelo. Le kje bi bil potem doma?“

In ko sta se o vsem pogovorila, sklenila, da se s svojimi starši ne bo prepiral, jo je srčno spet objel. Čutil je do nje hvaležnost, razumno sta razmislila o vseh težavah. Zakaj bi jima ozkosrčnost staršev kalila lepoto življenja in ljubezen.

V njej pa je še glodal črv, ni se še popolnoma otresla tesnobe.

„Veš, tako mi je na mah tesno, pa spet mine in vedro gledam v dan. Vesela sem, da bo konec šole, seveda še ne vem, kje se bom zaposlila.“

Nejevoljen nad starši, ki so mu zaprli naravnano pot s slovenskim dekletom, je dejal: „Skupaj si bova to uredila, četudi bi šel od doma. Še žal jima bo.“ Zadnje besede so zvenele, kot bi v daljavi zamolklo grmelo.

Tudi on se ni popolnoma umiril v sebi.

„Samo ukazovala bi, drugi pa bi jima morali biti poslušni in vdani. Jaz še prav posebno. Najbolj sta prepirljiva ob petkih po tistih sestankih. Vse laži, ki jih tam slišita, mi nestrpno povesta kot čisto resnico. Človek bi se od srca smejal, če ne bi taka natolcevanja in pojmovanja trpko posegala v sožitje z drugimi. Nikomur nočem biti slepo pokoren, tudi njima ne. Trgam se iz njihovega starega pojmovanja življenja. Trgovina, velik dobiček in podpora njihovemu nazadnjaškemu okolju, ki nas obdaja. To me duši, tega ne bom več dolgo prenašal.“

Razvnel se je. Čutil je utrujenost. Zabolela ga je noga in odpočil se je na prvi klopi v bližini. Greta mu je sledila. sedla kraj njega in se v sebi začudila, da je tako zgovoren.

„Saj se bo spet uneslo, umirili se boste tudi doma, zbrali ti bodo bogato ‚trgovsko‘ nevesto tvoje narodnosti. Tako bo življenje pri vas mirno teklo naprej.“

„Pod takim bremenom bi me rada videla?“ – in glasno se je nasmejal. Še je hotela nadaljevati, pa ji je to preprečil s poljubom. Potem sta se smejala oba.

„Vidiš, drago dekle! Tista četrta zapoved, cerkvena ali božja, se je v našem času zelo upognila. Spoštovati starše je nekaj drugega kot podrediti se za vsako ceno, slepo ubogati, jim v vsem potrjevati, četudi veš, da nimata prav. Ko sem se prvič uprl in jima razložil vaše pravice, sta me malo manj kot izobčila. Tedaj sta ravnokar prišla od strica Kurta, skupno so bili na sestanku. Ne prepiram se več, povedal sem, kar sem smatral za dolžnost in kakor vidiš, prav nič nista o tem naprej razmišljala, da bi našla resnico v sebi. Vse se vrti le okoli kupčij in denarja, pri njima in po svetu. Tudi politika je zelo upogljiva, in tako vihtijo eni svoj prapor, da bi drugi morali tedaj zlesti v mišjo luknjo, če ne celo zginiti s sveta. Tak je naš svet. Vendar povsod ni tako. Vedno več nas je, ki čutimo globino in resnico v besedah: bodi ČLOVEK! Morda bosta to spoznala tudi moja starša, pa ob tem ne mislim biti aktivist, ki po mnenju nekaterih veliko dela in malo koristi.“

Tako je odvrgel v besedah, kar ga je težilo.

Prižgal je cigareto, kot bi z dimom razpodil vse nevšečnosti.

„Prav nič me ne skrbi najina bodočnost, saj znava delati in prav misliti. Seveda, mnogo tega, kar mislimo, se včasih ne uresniči, pa nama se bo, se mora!“ in stisnil jo je k sebi v naročje.

„Si odšla kaj domov, dolgo se nisva videla,“ je nadaljeval.

„Kam domov, doma nimam več. Ne veš, da je brat Hansi dom prodal nekemu trgovcu iz reicha, veliko denarja je dobil, meni pa deleža še ni odštel. Nemci imajo denar, pokupijo pri nas vse kmetije, ki so na prodaj. Takrat se naši nestrpneži prav nič ne bojijo za svoj Heimatland, vsa dežela je posejana z njimi,“ je hitela razlagati, kar ni bila njena navada.

Andreas je bil presenečen. Njenega brata Hansa se je izogibal, bil mu je tuj s svojimi ozkimi pojmi.

„Zdi se mi, da je bil nekje tam zadaj v tisti gruči, ki nas je takrat napadla. Nekje zadaj se je motovilil prav tak dolgin, potem so me udarci omotili.“

(Nadaljevanje prihodnjič)

Jalta je bila zgolj volja mogočnih

„Vse kar bi nam omogočilo, da se znebimo Jalte, bi bilo dobro, s pogojem, da nikoli ne zamenjamo svojih želja z današnjo resničnostjo." To so bile besede francoskega predsednika Mitterranda, ki jih je izrekel za novo leto Francozem in morda žez njihove glave vsem Evropejcem ter Moskvi in Washingtonu. Izrekel jih je v zgodovinskem in prelomnem trenutku, ko v Poljski in ob njej poteka proces, ki v temeljih maje sedanji togi blokovske okvir, v katerega je vklenjena Evropa.

Francoski predsednik je pravzaprav hotel povedati dvoje: da je blokovska delitev nekaj zelo nevarnega, da pa je treba pri spreminjanju stvari biti previden. Uporabil pa je prispodobo, ko je omenil Jalto. To je zdaj pojem, ki odmeva od enega konca Evrope do drugega in v marsikaterih ustih je postal sinonimni izraz za blokovsko razdelitev Evrope.

Jaltske „pogodbe" ni nikoli bilo. To je zgodovinsko dejstvo. Dvanajstega februarja 1945 so Churchill, Stalin in Roosevelt po devetdnevnih pogovorih na Jalti na Krimu podpisali uradno sporočilo, ki je vsebovalo točke, o katerih se je „velika trojica" sporazumela. To je bil dokument o osvobojeni Evropi in osvobojeni evropski narodi bi morali imeti „demokratične ustanove po svoji izbiri", le-te pa bi dobili tako, da bi „na svobodnih volivah ustanovili vlade, ki bi bile odgovorne ljudski volji". Ta zaveza, ki jo je bil podpisal tudi Stalin, je veljala za vse evropske države, torej tudi za Poljsko, Češkoslovaško, Romunijo, Madžarsko in Bolgarijo. In to obljubo so slovesno ponovili udeleženci potsdamske konference, ki je bila že po zmagi nad hitlerjevsko Nemčijo.

Toda že aprila 1945 je Stalin v zasebnem pogovoru dejal, da druga svetovna vojna ni bila takšna, kot so bile v preteklosti. „Tisti, ki bo zasedel določeno ozemlje, bo tam vsilil svoj družbeni sistem. Vsakdo vsiljuje svoj lastni sistem, do koder lahko seže njegova armada."

Sovjetska zveza je čakala, da se je Zahod demobiliziral in je potem začela temeljito uresničevati Stalinovo doktrino: na Poljskem so bile volitve šele 1947, na Češkoslovaškem je prišlo do udara februarja 1948, istega leta so na Madžarskem ukinili stranko malih posestnikov - in tako po vrsti v velikem loku od Baltika do Črnega morja. In najbrž ni naključje, da je leta 1948 prišlo tudi do preloma med nami in Stalinom. Stalin je dejansko prekršil in pohodil Jalto, zakaj Jalta ni bila nikakršen Augsburg, kjer je 400 let poprej obveljalo zloglasno pravilo: Cuius regio eius religio (Vladar določa podložnikom svojo vero).

Če poskušamo danes „oprati" Jalto, ne delamo tega samo zaradi zgodovinske resnice, temveč in predvsem zaradi tega, ker hočemo dokazati, da blokovska razdelitev Evrope ni bila nikoli vnaprej določena s kakršnokoli pogodbo ali pravno veljavnim mednarodnim aktom. Bila je zgolj volja mogočnih.

In tako so minevala leta. Prišlo je do upora v Berlinu, do vstaje na Madžarskem, do praške pomladi, do občasnih izbruhov na Poljskem in do sedanje težke in najbolj nevarne krize v tej deželi.

Toda željo po emancipaciji, hotenje po večji svobodi gibanja in manevriranja v Evropi je bilo čutiti tudi na Zahodu. Vladavina de Gaulla in izstop Francije iz vojaškega odbora NATO. Boj KP Italije za soodločanje v lastni deželi, za delitev oblasti v skladu z volilnimi rezultati. Revolucija na Portugalskem. Študentski nemiri v Parizu in drugod v letu 1968. In četudi ni mogoče vselej teh dogodkov povezati naravnost z blokovsko razdelitvijo celine, so vendarle ti izbruhi izvirali posredno ali neposredno iz želja in zahtev po večji socialni pravičnosti, boljšemu življenju in večji svobodi. Ta želja evropskih narodov po preseganju blokov ni nikoli zamrla in je danes močnejša, kot je kdaj bila.

Hkrati pa je Jalta — vsaj v glavah nekaterih ljudi in krogov — postala sinonim za nekaj nepremagljivega, nepremakljivega in nesprejemljivega, četudi je življenje nenehno prinašalo spremembe — in jih že prinaša. Po „odjugi" je začel brsteti „detant" in za njim je naposled prišel Helsinki. Vse to je pomenilo proces preseganja blokovske razdelitve Evrope, ki je za narode na obeh straneh ločnice življenjskega pomena. „Toda takšne naloge ni mogoče opravljati tako, da se zanimanje razvname takrat, ko izbruhne tragedija. To je lahko samo sad vztrajnega in nenehnega dela. Preseganje blokov ne more biti razbijanje nasprotnega bloka: mora biti postopno, a učinkovito spreminjanje bloka, v katerem je nekdo. Tisti, ki zavračajo tako gledanje, ne smejo biti presenečeni, če druga stran izraža enako logiko. Razumljivo je, da te probleme zlasti močno doživljajo v Nemčiji, kjer razdeljenost Evrope pomeni razdeljenost živega tkiva nacije in zoperstavljanje njenih delov. „Tako je zapisal znani italijanski komunistični publicist Giuseppe Boffa v „l'Unita".

Razumljivo je, da vsak v svojem kontekstu reagira na „poljske dogodke". Vsi soglašajo, da je trenutek izredno nevaren, morda najbolj nevaren trenutek v evropski zgodovini od druge svetovne vojne sem. In ne samo za Evropo. V ZR Nemčiji si prizadevajo uresničevati dolgoročno politiko zbliževanja z drugo Nemčijo. Četudi so neomajno v atlantskem taboru, vidijo svojo vlogo in poslanstvo v nekakšnem posredovanju med Vzhodom in Zahodom, a tudi v varovanju lastnih interesov, saj so najbolj izpostavljeni morebitnemu napadu. Italijanski komunisti pri svoji obsodbi okostenelih struktur na Vzhodu vidijo svojo stvarnost in iščejo tvorno pot za svoj razvoj v socializmu, ki mora biti istoveten z demokracijo. Celo Reagan se zaveda, da je trenutek zelo kočljiv in da s silo ni mogoče storiti ničesar, kvečjemu tragično poslabšati položaj.

V zraku vrši dosti „jalt" in dosti drugih simbolov, med katere se mašijo strah pred prihodnostjo, strah pred nezaposlenostjo, strah pred atomom. Ta strah izziva množične demonstracije na Zahodu proti jedrskim orožjem in za mir. Toda mir je odvisen od številnih faktorjev in od obeh strani. Odvisen je tudi od uspešnega reševanja nakopičenih problemov na Zahodu, a še bolj na Vzhodu, kjer je Jalta resnično postala sinonim za imobilizem in neprilagodljivost.

(Božidar Pahor, Delo)

PLESNI TEČAJ

z začetkom v soboto 27. februarja ob 17. uri v dvorani pri Cingelcu na Trati. Na programu so standardni, latinsko-ameriški, disco in drugi plesi.
Prijave: gostilna Antonitsch v Glinjah in v Posojilnici Borovlje.
Tečaj (dvojezičen) vodi plesni učitelj.
Prireditelj: Slovensko prosvetno društvo „Borovlje".

Prisrčno vabljeni!

RADIO — TELEVIZIJA

AVSTRIJA 1

PETEK, 29. 1.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Ruščina — 10.00 Tehnike likovne umetnosti — 10.15 Glasbila — 10.30 Živalske zgodbe — 10.50 Svetovno prvenstvo v alpskem smučanju: Schladming — 12.30 Fotografije pripovedujejo zgodovino — 13.00 Uredništvo — 17.00 Za predšolske otroke — 17.30 Pustolovščine Toma Sawyerja in Huckleberryja Finna — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Panoptikum — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 S. p. v alpskem smučanju — 21.10 Made in Austria — 22.00 Reklama in šport — 22.20 Nočni studio — 23.20 Poročila.

SOBOTA, 30. 1.: 9.00 Poročila — 9.05 Angleščina — 9.35 Francoščina — 10.05 Ruščina — 10.30 Boj proti gobavosti v Sierra Leone — 10.50 Po sledeh v tretje tisočletje — 11.15 S. p. v alpskem smučanju: smuk za ženske — 13.00 Uredništvo — 15.05 Spet bo vse dobro — 16.45 Zmajček Grisu — 17.10 Wombeli — 17.15 Pasja zgodba — 17.40 Otrokom za lahko noč — 17.45 S. p. v alpskem smučanju — 18.25 Dober večer v soboto želi Heinz Conrads — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Zabavna oddaja — 22.05 Šport s s. p. v alpskem smučanju — 23.00 Poročila.

NEDELJA, 31. 1.: 10.15 Socialna varnost — 10.45 Ura tiska — 11.45 S. p. v alpskem smučanju: smuk za moške — 15.05 Klasični pustolovski film (o Tarzanu) — 16.45 Bela žena — 17.15 Nils Holgersson — 17.40 Helmi — 17.45 Klub seniorjev — 18.30 Avstrijska ljudska glasba — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Izpovedi gizdalina Felixa Krulla — 20.30 Šport s s. p. v alpskem smučanju — 21.15 Predstava ob 100-letnici rojstva kreatorja madžarske operete (Emmerich Kalman).

PONEDELJEK, 1. 2.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 TV kuhinja — 9.55 S. p. v alpskem smučanju: slalom za ženske — 11.30 Fotografije pripovedujejo zgodovino — 11.55 S. p. v alpskem smučanju: kombinacija slalom za ženske — 13.00 Uredništvo — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Nevarnosti spoznavati — nesreče preprečevati — 17.30 Lassie — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Konjske zgodbe — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Ponedeljski šport — 21.45 „Kje sem" z reklamo — 21.50 KAZ & Co — 22.35 Poročila.

TOREK, 2. 2.: 9.00 Poročila — 9.05 Za predšolske otroke — 9.30 Bodoči poklici — 9.55 S. p. v alpskem smučanju: kombinacija slalom za moške — 11.30 Fotografije pripovedujejo zgodovino — 11.55 S. p. v alpskem smučanju: kombinacija slalom za moške — 13.00 Uredništvo — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Oddaja z miško — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Leteča ladja 121 SP — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 S. p. v alpskem smučanju — 21.00 Nemčija, Nemčija . . . — 21.45 Novo od včeraj — 22.30 Poročila.

SREDA, 3. 2.: 9.00 Poročila — 9.05 Oddaja z miško — 9.35 Živalske zgodbe — 9.55 S. p. v alpskem smučanju: veleslalom za ženske — 11.30 Nemčija, Nemčija . . . — 12.15 „Spring Cleaning" — 12.25 S. p. v alpskem smučanju: veleslalom za ženske — 13.30 Uredništvo — 17.00 Lutkovna prireditev — 17.30 Viki in močni ljudje — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 Policijska inspekcija 1 — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije in Južne Tirolske — 19.30 Čas v sliki — 20.15 S. p. v alpskem smučanju — 21.05 Lovec na antikvitete — 22.30 Zrcalne slike — 22.45 Evropsko prvenstvo v umetnostnem drsanju — 0.00 Poročila.

ČETRTEK, 4. 2.: 9.00 Poročila — 9.30 Dežela in ljudje — 10.00 Savel postane Pavel in Zaharija carinik — 10.30 Lovec na antikvitete — 11.55 Roke kvišku, mojster pride — 12.00 Romanca — 13.00 Uredništvo — 17.00 Za predšolske otroke — 17.25 Marco — 17.55 Otrokom za lahko noč — 18.00 TV kuhinja — 18.30 Mi — 19.00 Slike iz Avstrije — 19.30 Čas v sliki — 20.15 S. p. v alpskem smučanju — 21.00 Jules in Jim — 22.45 Šport z evropskim prvenstvom v drsanju — 0.00 Poročila.

AVSTRIJA 2

PETEK, 29. 1.: 17.30 Socialna varnost — 18.00 Galerija — 18.30 Brez nagobčnika — 19.15 Kdo nudi več? — 19.23 Reklama — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Umor rabi reklamo — 21.00 Fascinirano raziskovanje — 21.20 Politika v petek — deset pred deseto — 22.20 Mogočni Tarzan — 23.40 Poročila.

SOBOTA, 30. 1.: 17.00 Ljubite klasiko? — Kdo me hoče? — 18.00 Dva krat sedem — 18.25 Rdeči panter — 19.00 Trailer — 19.30 Primer za ljudskega odvetnika? — 20.15 Dona Rosita ali govorica cvetlic — 22.10 Sum — 23.45 Poročila.

NEDELJA, 31. 1.: 17.00 Srečanje s 3. tisočletjem — 17.45 To sta bila Waterloo & Robinson — 18.30 Okay — 19.30 Čas v sliki in šport — 20.15 Tedenski pregled — 20.30 Solo — 22.00 Alfred Hitchcock predstavlja: „Kdor drugim jamo koplje" — 22.45 Poročila.

PONEDELJEK, 1. 2.: 18.00 Perspektive — 18.30 Lunina baza Alfa 1 — 19.15 Kdo nudi več? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Draga družina — 21.00 „Kje sem" z reklamo — 21.05 Voest — avstrijski multi — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Drzen kot Fairbanks — 0.05 Poročila.

TOREK, 2. 2.: 17.30 Zgodovina pisanja — 18.00 Orientacija — 18.30 Lunina baza Alfa 1 — 19.15 Kdo nudi več? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Zabavna oddaja — 21.03 Dallas — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Klub 2 — Poročila.

SREDA, 3. 2.: 18.00 Dežela in ljudje — 18.30 Čisto navadna blaznost — 19.30 Kdo nudi več? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Umor rabi reklamo — 21.05 Kulturni dnevnik v sredo — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Gulda v TV — 23.30 Poročila.

ČETRTEK, 4. 2.: 17.30 O sladkorju — 18.00 Po Avstriji — 18.30 Čisto navadna blaznost — 19.20 Kdo nudi več? — 19.30 Čas v sliki — 20.15 Trič, trač — 21.50 Deset pred deseto — 22.20 Klub 2 in poročila.

JUGOSLAVIJA

PETEK, 29. 1.: 10.55 Schladming: smuk za moške — 16.35 Smuk za moške, posnetek — 17.25 Poročila — 17.30 Jelenček — 18.00 Domači ansambli — 18.30 Obzornik — 18.45 Človekovo telo — 19.15 Risanka — 19.20 Cik cak — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Naša krajevna skupnost — Solidarnost — 20.55 Ne prezrite — 21.10 Ti dnevi, ta leta — 21.50 Poročila — 21.55 Spremljamo — sodelujemo — 22.05 Nočni kino.

SOBOTA 30. 1.: 8.00 Poročila — 8.05 Potovanje škrata Spančkolina — 8.15 Ciciban, dober dan — 8.30 Zbis — 8.50 Kuhinja pri violinskem ključu — 9.20 Jelenček — 9.50 Pustolovščina — 10.20 Zgodovina letalstva — 11.15 Za zdravo življenje — 11.25 Otrok in igra — 11.50 Haus: Smuk za ženske — 13.00 Poročila — 16.00 Košarka: Partizan - Cibona — 17.30 Baron Münchausen — 18.40 Naš kraj — 18.55 Zlata ptica — 19.05 Risanka — 19.20 Cik cak — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Naše 14. srečanje — 21.45 Zrcalo tedna — 22.00 Lola Montez — 23.45 Poročila.

NEDELJA, 31. 1.: 9.35 Poročila — 9.40 Živ žav — 10.35 Sem bil vojak — 10.55 TV kažipot — 11.15 Domači ansambli — 11.45 Schladming: Smuk za moške — 13.15 Poročila — 15.20 Gostilna Šifrer — 16.10 Prisluhnimo tišini — 16.30 Poročila — 16.35 Blokada — 18.00 Športna poročila — 18.15 625 — 18.45 Dolina reke Treske — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Petrijin venec — 20.50 Milan, Rubikova kocka — 21.30 Športni pregled.

PONEDELJEK, 1. 2.: 9.55 Haus: Slalom za ženske — 11.55 Haus: Slalom za ženske, prenos 2. teka — 14.15 Kmetijska oddaja TV Zagreb — 15.50 Slalom za ženske, posnetek — 17.00 Poročila — 17.05 Zgodovina letalstva — 18.00 Delegatski vodnik — 18.20 Zobozdravstvo — 18.30 Obzornik — 18.45 Mladi upi — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Dva vlaka dnevno — 21.10 Kulturne diagonale — 21.55 V znamenju.

TOREK, 2. 2.: 9.55 Haus: Slalom za moške — 11.55 Haus: Slalom za moške, prenos 2. teka — 16.05 Slalom za moške, posnetek — 17.15 Poročila — 17.20 Potovanje škrata Spančkolina — 17.30 Jugoslovanski narodi v pesmi in plesu — 18.00 Pisani svet — 18.30 Obzornik — 18.45 Mostovi Hidak — 19.00 Knjiga — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Aktualno — 20.50 Obad — 21.55 V znamenju.

SREDA 3. 2. 9.55 Schladming: Veleslalom za ženske — 12.25 Schladming: Veleslalom za ženske, prenos 2. teka — 16.10 Veleslalom za ženske, posnetek — 17.20 Poročila — 17.25 Ciciban, dober dan — 17.45 Padla z neba — 18.15 Pozdravljena, Makedonija — 18.30 Obzornik — 18.45 Državni ansambel Gruzinske folklore — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Film tedna — 21.35 Miniature: Umetniki in spremljevalci — 22.00 V znamenju.

ČETRTEK, 4. 2.: 8.55 TV v šoli — 10.00 Poročila — 10.05 Počitniški spored za dijake — 15.30 TV v šoli: Kaj je zdravilo — 17.05 Poročila — 17.10 Glasba — 17.25 Kuhinja pri violinskem ključu — 18.00 Mozaik kratkega filma — 18.30 Obzornik — 18.45 Zadnji vlak — 19.15 Risanka — 19.30 Dnevnik — 19.55 Vreme — 20.00 Studio 2 — 21.30 Človek eno leto v mozaiku milijonov let — 22.15 V znamenju.

ORF — KOROŠKI RADIO SLOVENSKE ODDAJE

PETEK, 29. 1.: 14.10 Koroški obzornik — Zabavna glasba — Spominjamo se.

SOBOTA, 30. 1.: 9.00 Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

NEDELJA, 31. 1.: 7.05 Duhovna misel — Naj pesmica naša darilo vam bo.

PONEDELJEK, 1. 2.: 14.10 Koroški obzornik — Iz ljudstva za ljudstvo — 16.00 J. Kraut: Iz česa sestoji človekovo telo (za šolarje od 4. do 8. šolske stopnje).

TOREK, 2. 2.: 9.30 Land an der Drau — Dežela ob Dravi — 14.10 Koroški obzornik — Pesmi za deco — Otroci, poslušajte!

SREDA, 3. 2.: 14.10 Koroški obzornik — Za oddih in premišljevanje.

ČETRTEK, 4. 2.: 14.10 Koroški obzornik — Glasbeni mojstri.

PRIREDITVE

Kulturno društvo v Globasnici vabi na ogled gledališke predstave

Jovan Sterija Popovič:
JARA MEŠČANKA

ki bo v nedeljo, 31. januarja 1982 ob 14.30 uri v Globasnici pri Šoštarju.
Gostuje igralska skupina Slovenskega prosvetnega društva „Srce" iz Dobrle vasi.

Prisrčno vabljeni!

Slovensko prosvetno društvo ‚Obir' na Obirskem vabi na ogled gledališke predstave

Jovan Sterija Popovič:
JARA MEŠČANKA

ki bo v soboto, 30. januarja 1982 ob 19.30 uri pri Kovaču na Obirskem.
Gostuje igralska skupina Slovenskega prosvetnega društva „Srce" iz Dobrle vasi.

Prisrčno vabljeni!

Slovensko prosvetno društvo „Borovlje" v Borovljah vabi na lutkovno predstavo

Edi Majaron

LUTKE STRIČKA JURJA

ki bo v soboto, 13. februarja 1982 ob 14.30 uri pri CINGELCU na Trati
Gostuje: Lutkovna skupina „Lutke mladje" Koroške dijaške zveze iz Celovca.
Za otroke in za odrasle zabavno.

Vsi prisrčno vabljeni!

MLADI ROD

v vsako družino

Naročite ga na naslov:
MLADI ROD
9021 Klagenfurt/Celovec
Poštni predal 45

TAI - nova knjiga M. Kulnik in Z. Loiskandl-Weiss

Še dobro imamo v spominu knjigo „Tinček ujame sonce“, prvenec pisateljice Marice Kulnik, kateri je knjigo ilustrirala akademska slikarka Zorka Loiskandl-Weiss. Tedaj je knjigo založila Slovenska prosvetna zveza, ki jo je z veseljem vključila v svoj knjižni dar. Avtorica besedila, Marica Kulnik je že tedaj šla korak dalje in knjigo napisala v obeh deželnih jezikih – slovenskem in nemškem. Moramo reči, da je knjiga „Tinček ujame sonce“ med našimi rojaki našla ugoden odmev, tudi v nemški kulturni prostor je sicer s težavo, a vendar prodrla.

To je Marico Kulnik spodbudilo, da je napisala novo otroško zgodbo. Čeprav s povsem drugo vsebino, je knjiga oziroma slikanica že pred izidom dosegla enkraten uspeh: avtorici sta zanjo namreč prejeli nagrado koroške deželne vlade za mladinsko književnost. Čeprav je bilo na dlani, da bo tisk knjige omogočila ena izmed koroških nemških založb, se je na Koroškem spet enkrat izkazalo, da za knjige, v katerih je prisotna tudi slovenska beseda, ni bilo posluha. Tako je izid slikanice TAI moral nase čakati več kot leto dni, in bi verjetno še, če se za njen izid ne bi zavzela naša založba Drava, ki je podvzela vse, da knjiga pride v javnost. Kljub intenzivnemu prizadevanju, na Koroškem spet (in očitno tudi v Avstriji) ni bilo možno tiskati tega mladinskega knjižnega dela. Vendar je založbi Drava (Lojzu Wieserju) uspelo pridobiti založbo KIWI v Münchnu. Tako imamo zdaj pred nami spet novo, prikupno slikanico izpod peresa Marice Kulnik in čopiča Zorke Loiskandl-Weiss z naslovom „TAI“.

In za kaj gre v slikanici TAI? Le-ta nosi ime malega fanta iz dežele Daljnjega vzhoda. Toda Tai doživlja strahote vojne, ostane sam, brez staršev. Tai doživlja ogenj in smrt. Zato zgodbo o Taiovem življenju pripovedujejo solze. Vendar pridejo ljudje Rdečega križa, ki Taia odpeljejo v drugo deželo, kjer na žalostnega dečka čakata njegova nova starša. In Tai živi zdaj srečno kot vsi otroci v njegovi novi domovini.

Knjiga Tai se ne razlikuje le po vsebini od prve Kulnikove in Loiskandl-Weissove slikanice „Tinček ujame sonce“, marveč tudi po tem, da je trojezična (slovensko, nemško, italijansko) in bo v kratkem

izšla še kot trojezična izdaja v Francoščini, Angleščini in Nemščini. Naklada zgoraj opisane izdaje znaša 6000 izvodov, cena za posamezni izvod je 115.– šil., naročite oz. kupite pa jo lahko v knjigarni „Naša knjiga“.

Slovensko prosvetno društvo „DANICA“ vabi na

10. JUBILEJNI PLES DANICE

v Kulturni dom Danica v Šentprimožu v soboto 13. februarja 1982 s pričetkom ob 19.30 uri.

Za ples igrajo **„Fantje iz Podjune“**. Ob tej priliki bo kulturni spored, srečolov in druga presenečenja.

Slovensko prosvetno društvo Vinko Poljanec v Škocijanu vabi na

PREDAVANJE O ZDRAVSTVU

predvsem o uničevanju zdravja civiliziranega človeka s cigareto, alkoholom in mamili.
Čas: četrtek 4. feb. 1982 ob 19. uri
Kraj: Prostori Hranilnice v Škocijanu.
Predava: dr. T. Hribernik iz Kranja

Slovensko prosvetno društvo Gorjanci v Kotmari vasi vabi na

PREDAVANJE O ZDRAVJU

predvsem o uničevanju zdravja civiliziranega človeka s cigareto, alkoholom in mamili.
Čas: četrtek 4. feb. 82 ob 19.30 uri
Kraj: gostilna pri Mežnarju v Kotmari vasi.
Predava: dr. Franc KANDARE

SPD „Rož“ v Šentjakobu v Rožu vabi na igro

„JARA MEŠČANKA“

ki bo v nedeljo 31. 1. 1982 ob 19.30 uri v farni dvorani v Šentjakobu v Rožu.

Igra

„KJE JE MEJA?“

Prireditelj: Farna ml. v Vogrčah
Kraj: Farna dvorana v Vogrčah
Čas: nedelja, 7. 2. 1982 ob 19.30 uri
Gostuje igralska skupina SKD iz Globasnice.

SPD „Rož v Št. Jakobu v Rožu vabi na

OBČNI ZBOR

ki bo v torek, 2. 2. 1982 ob 19.30 uri v društveni sobi Narodnega doma v Št. Jakobu v Rožu.

VABILA

Krajevno združenje ZSM Celovec vabi na

PREDAVANJE O POLJSKI

v petek 29. januarja 1982 ob 19. uri v Dijaškem domu Slovenskega šolskega društva v Celovcu, Tarviserstraße 16.
Predaval bo dr. Jože Messner.
Prisrčno vabljeni!

FILMSKI VEČER

Prireditelj: SPD „Edinost“ Šteben
Kraj: gostišče JUENA pri Globasnici
Čas: petek 5. 2. 1982 ob 20. uri
Amaterske filme iz domačih krajev predvaja Janez Elbe iz Globasnice.

Igra

„KJE JE MEJA?“

Prireditelj: SPD „Srce“ v Dobrli vasi
Kraj: pri ILGU v Kazazah
Čas: nedelja, 7. 2. 1982 ob 10. uri
Gostuje igralska skupina SKD iz Globasnice.

KATOLIŠKI DOM PROSVETE V TINJAH:

V nedeljo, 31. januarja ob 14. uri Srečanje lovcev, slov. z izobraževalnim programom
Referent: g. gozd. inž. Branko Garjota

Od petka, 5. 2. ob 9. uri do sobote, 6. 2. ob 16. uri

Strokovni tečaj za kmetice in kmete: „Aktualna vprašanja mlekarstva. Možnostni podpornih sredstev za poljedelstvo in gozdarstvo

Gnojila in njihova uporaba. Sredstva za varstvo rastlin. slov. in nem.
Referenti: dipl. inž. Rudolf Fritzer, dipl. inž. dr. Franz Gröblacher, dipl. inž Marko Zdolšek, dipl. kemik. Tone Vizovišek

V soboto, 6. 2. ob 16. uri
Proslava v počastitev pesnice MILKE HARTMANOVE s predstavitvijo tridelne antologije
Soprireditelja: KKZ in SPZ

V soboto, 6. 2. ob 15.30 uri
Odprtje razstave likovnih del Ernsta Arbeitsteina

V nedeljo, 7. 2. od 9. do 17. ure
Tečaj za spretne roke: „Stenske zvezde“
Voditeljica: sr. Lucija Klemenjak

Slovenski športni klub OBIR vabi na

4. MEDNARODNO TEKMO V SMUČARSKIH SKOKIH

Tekma bo v nedeljo, dne 7. 2. 1982 na Podršnikovi skakalnici na Obirskem pri Železni Kapli, s pričetkom ob 13. uri (trening od 9. do 10.30 ure)
splošni vodja: Jozi Hribar

Prijave sprejema: dr. Avgust Brumnik, 9135 Železna Kapla 257
Konec prijav: 7. 2. 1982, 11.00

Tekmujejo lahko:

otroci I (letniki 1973-74), otroci II (letniki 1971-72), šolarji I (letniki 1969-70), šolarji II (letniki 1967-68), mladinci (letniki 1964-66)

Startnina šil. 20.–

Razglasitev rezultatov po tekmi v gostilni „Kovač“.

Vsi udeleženci morajo dokazati zavarovanje za tekmovalce. Društvo odklanja vsako jamstvo za nastalo škodo, tako napram udeležencem, kakor tudi napram tretjim osebam.

SAK ples v Bilčovsu

Znano je, da je Slovenski atletski klub v finančnih škripcih. Zaveda se kako težko je priti do finančne podpore za šport. Zato se funkcionarji kluba tudi sami trudijo, da bi se znebili dolgov. Med drugim prirejajo v vseh predelih južne Koroške „SAK-plese“, da bi se vsaj nekoliko finančno opomogli. Zadnji takšni ples je bil v soboto v Bilčovsu, kjer so bili organizatorji z obiskom kar zadovoljni, kljub temu da so prvič napravili takšno prireditev v Bilčovsu.

Prihodnji SAK ples bo v soboto 6. februarja 1982 pri Šoštarju v Globasnici s pričetkom ob 20. uri. Vsi prisrčno vabljeni.

Slovenski VESTNIK

Izdajatelj in založnik: Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, 9020 Celovec, Gasometergasse 10
Uredništvo: 9020 Celovec, St. Ruprechterstraße 19/IV, tel. 0 42 22/84 9 24, teleks 42086 sindok a
Uprava: 9020 Celovec, Gasometergasse 10, tel. 0 42 22/32 5 50
Tisk: Založniška in tiskarska družba z o. j. Drava, Celovec-Borovlje

Podjetje LINDE-Reisen in Podjetje ELAN

organizirata vožnje na svetovno prvenstvo v Schladming.
V nedeljo 31. 1. 1982 (smuk moški) in v nedeljo 7. 2. 1982 (specialni slalom moški)
Odhod omnibusov: Celovec (glavni kolodvor) ob 7. uri; Beljak (glavni kolodvor) ob 7.30 uri; Spittal (glavni kolodvor) ob 8. uri Šmohor (Hermann Gasser Platz ob 6. uri; Čajna (busna postaja) ob 6.30 uri; Podklošter (busna postaja) ob 6.45; Brnca (busna postaja) ob 7. uri.
Cena 250.– šilingov (vožnja, cestnina za avtocesto), dodatno pa dobi vsak udeleženec potovanja od podjetja **ELAN brezplačno** „jopo za vsako vreme“. Cena brez jope: 190.– šilingov.
Prijave na LINDE-Reisen (0 42 55) 373 (374) ali pa pristop na navedenih postajah.

8. Trnovski smučarski maraton

V NEDELJO 7. FEBRUARJA 1982 V ČRNEM VRHU NAD IDRIJO

Program je naslednji: maraton — smučarski tek na 42 km, mali maraton — smučarski tek na 25 km in pionirski smučarski tek na 8 km.

Organizator je za letošnjo prireditev pripravil nekatere spremembe na dosedanjih progah, tako da bodo ti popravki prispevali k boljšim razmeram za aktivne udeležence in tudi celotne prireditve. Pomembna novost je tudi ta, da se bodo lahko udeleženci 8. Trnovskega maratona glede na počutje med tekom odločili ali bodo tekli maraton 42 km ali mali maratons s tem, da po pretečenih 25 km gredo v cilj za mali maraton ali pa nadaljujejo tek. Ob progah bodo organizatorji pripravili tudi objekte za okrepčevalnice, sanitetne postaje, servise za smuči ter kontrolne sodniške točke.

Nadaljnji važni podatki za udeležence teka:

- **Start bo ob 9.30 pred hotelom Bor**
- **Pri maratonu lahko sodelujejo tekači obeh spolov, ki so rojeni leta 1964 in prej, pri malem maratonu pa rojeni leta 1967 in prej**
- **Vhod v startne prostore bo dovoljen od 8.15 ure dalje. Vsi udeleženci morajo biti 15 minut pred startom na startnem mestu za posamezne proge.**
- **Odhod avtobusa iz Loč nad Baškim jezerom ob 4.30 uri, iz Šentjakoba v R. ob 5.45 in iz Kožentavre (becinska črpalka Mlečnik) ob 5.10 uri**
- **Prijave najkasneje do 23. januarja na naslov: Slovenska športna zveza, 9020 Celovec, Gasometergasse 10; tel. 0 42 22 / 32 5 50**

Smučarski tečaj Slovenske športne zveze

SŠZ vabi, kot že leta poprej, tudi letos na **enotedenski** smučarski tečaj, ki bo v semestrskih počitnicah in sicer od nedelje 7. do sobote 13. februarja 1982.

Tečaj v južnotirolskem centru Kronplatz / Plan de Corones. Tečajniki bodo bivali v penzionu Rainegg (Agstner) in v sosednjem športnem hotelu Keil (dvo- in troposteljne sobe s prho in WC) v kraju Oberolang ob vznožju nad 2000 m visoke zasnežene planote s številnimi žičnicami, vlečnicami in sedežnicami.

Polovični penzion (prenočišče, zajtrk, večerja) znaša 23.000 lir na dan. Otroci do 12 let imajo 30 odstotkov popusta.

Za enoposteljno sobo je treba doplačati 2.000, za troposteljno sobo pa 2.000 lir za tretjo osebo manj.

Za tedensko vozovnico (vsi lifti in skibus — blizu bivališča) bo treba odšteti 65.000 lir; otroci do 14 let imajo 30 % popusta, otroci do 6 let približno 50 % in seniorji (izkaznica) 20 % popusta.

Udeleženci tečaja bodo imeli v dopoldanskih urah pouk v smučanju pod strokovnim vodstvom. Udeležba šole smučanja je prostovoljna. Število udeležencev je omejeno na 50 oseb.

Anteresenti naj se prijavijo najkasneje do 27. januarja 1982, s prenakazilom prijavnine v znesku 500 šilingov na konto Slovenske športne zveze (2911) pri Posojilnici Celovec (4478030).

Od prenakazanega zneska se bo odtegnilo 100 šilingov na osebo za smučarsko šolo, ostali znesek se bo upošteval kot akontacija pri penzionu. V primeru odsotnosti (brez utemeljenega vzroka) zapade prijavnina.

Podrobnejše informacije bodo prijavljenci prejeli po 27. jan. 1982.

Slovenska športna zveza, Slovensko planinsko društvo Celovec, Slovensko prosvetno društvo Šentjakob v Rožu

v a b i j o n a

IV. zimski pohod „Arihova peč“

v spomin na padle borce pod Arihovo pečjo februarja 1945 in ob 40-letnici nasilne izselitve in vključitve v protifašistični upor ki bo v nedeljo, 28. februarja 1982 s pričetkom ob 10. uri na Hodnini pri Polancu nad Šentjakobom v Rožu.

1. SPORED
- **a) smučarski tek — 3 km (1 krog):**
  - **otroci do 10 let (letniki 1972 in mlajši)**
- **b) smučarski tek — 6 km (2 kroga):**
  - **dekleta in fantje do 16 let (letniki 1966 do 1971)**
  - **ženske do 30 let (letniki 1952 do 1965)**
  - **ženske nad 30 let (letniki 1951 in starejše)**
  - **ženska tekmovalna skupina nad 16 let (letniki 1966 in starejše)**
- **c) smučarski tek — 12 km (4 krogi)**
  - **moški do 40 let (letniki 1942 do 1965)**
  - **moški nad 40 let (letniki 1941 in starejši)**
  - **moška tekmovalna skupina nad 16 let (letniki 1966 in naprej)**
- **č) pohod za pešce od Polanca preko partizanskega bunkerja do planinske postojanke „Koče nad Arihovo pečjo“ in po drugi smeri nazaj mimo Resmanove lovske koče do Polanca**

2. POGOJI ZA UDELEŽENCE

Na IV. zimskem pohodu Arihova peč lahko sodelujejo vsi. Udeleženci pohoda (pešci) morajo biti zimsko in planinsko opremljeni. Pohodniki se morajo držati proge, ki je za pohod označena. Pohodniki se vzpnejo na planino Bleščečo — „Koča nad Arihovo pečjo (kontrolni žig) in se preko Resmanove lovske koče (kontrolni žig) vrnejo po označeni poti nazaj do cilja pri Polancu. Start za pohodnike je ob 10.30 uri, na cilj pa je treba priti najkasneje do 16. ure. Masovni start za tekače na 3 km in 6 km je ob 10.30 uri, 30 minut kasneje pa start za tekače na 12 km.

Pred startom je kratka spominska svečanost posvečena padlim partizanom pod Arihovo pečjo februarja 1945 in 40 letnici nasilnega izseljevanja in vključitve v protifašistični upor.

3. PRIJAVE IN STARTNINA

Udeleženci IV. zimskega pohoda Arihova peč se prijavijo do petka, 19. 2. 1982 na vseh Posojilnicah; na uredništvu Slovenskega vestnika, St. Ruprechterstraße 19, 9020 Celovec (tel. 84 2 94); na sedežu Slovenske športne zveze, na sedežu Slovenskega planinskega društva Celovec, Gasometergasse 10, 9020 Celovec tel. 32 5 50), pri SPD „Rož“ (Posojilnica Št. Jakob v Rožu). Naknadne prijave sprejemamo na dan prireditve med 9. in 10. uro. Startnina znaša 40 šil. (120 ND) za odrasle in 30 šil. (90 ND) za otroke in mladince. Startnina se plača ob prijavi.

Pohodniki in tekači prejmejo na startu kontrolni kartonček in značko, tekači pa še dodatno startno številko. Po pohodu je treba na cilju predložiti kontrolni kartonček. Vsak udeleženec dobi nato diplomo za udeležbo. Uvrščeni tekači dobijo nagrade, najboljši dneva pa spominsko plaketo „Slovenskega vestnika“.

4. OKREPČILA, ZDRAVSTVENA SLUŽBA, SERVISNA SLUŽBA

Vsak udeleženec dobi toplo pijačo in klobaso. Za zdravstveno službo je poskrbljeno. Vsak udeleženec sodeluje na lastno odgovornost. Organizator bo za udeležence pripravil servisno službo ELAN, kjer se bo dobilo nasvete za mazanje smuči in kjer se bo lahko izposodilo tekaške smuči.

5. RAZGLASITEV REZULTATOV

Razglasitev rezultatov bo ob 13. uri pri Polancu

6. IV. ZIMSKI POHOD „ARIHOVA PEČ“ bo izveden ob vsakem vremenu. V slučaju pomanjkanja snega bo samo pohod.

7. DOVOZ IN PARKIRNI PROSTOR

Iz Šentjakoba v R. vodi proti Podroščici/Rosenbach, preko vasi Leše/Lessach, Svatne/Schlatten in Hodnina/Kanin asfaltirana cesta, ki bo označena s kažipoti „Arihova peč“. Parkirišča so na razpolago.

8. ZLATA ZNAČKA

Kdor se bo 5 krat udeležil Zimskega pohoda Arihova peč, bo prejel posebno zlato značko. Petkratno udeležbo mora dokazati s petimi zbranimi kartončki.